

OUTAMON LASTENKODIN OMAVALVONTASUUNNITELMA

Helsinki

Sisällys

1	Palveluntuottaja	5
1.1.	Palvelun kuvaus	5
1.2.	Yksikön tiedot	6
2	Toimintaperiaatteet ja arvot	7
3	Riskien hallinta	8
3.1	Työturvallisuus: vaarojen arviointi	9
3.2	Varautuminen ja valmius	10
3.3	Tietosuoja, tietoturva ja tietosuoja-asetusten mukaisen osoitusvelvollisuuden toteuttaminen	11
4	Asiakas- ja potilasturvallisuus	13
4.1	Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus sosiaali- ja terveydenhuollon epäkohdista	13
4.1.1	<i>Epäkohtien ja vaaratapahtumien tunnistaminen ja niistä ilmoittaminen</i>	14
4.1.2	<i>Epäkohtien ja vaaratapahtumien käsittely ja raportointi</i>	14
4.2	Vakavien vaaratapahtumien selvittely	15
4.3	Asiakkaiden ja potilaiden hyvinvoinnista huolehtiminen	15
4.3.1	<i>Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen</i>	16
4.3.2	<i>Ravitsemus</i>	17
4.3.3	<i>Tartuntatauti- ja infektioiden ennaltaehkäisy sekä hygieniakäytännöt</i>	17
4.4	Lääkehoito	18
4.4.1	<i>Lääkehoitosuunnitelma ja lääkehoidon toteuttaminen</i>	18
4.4.2	<i>Rajattu lääkevarasto</i>	19
4.5	Laite ja tarviketurvallisuus	19
5	Asiakkaan asema, oikeudet ja oikeusturva	20
5.1	Palveluihin hakeutuminen ja palveluiden saatavuuden määräajat	20
5.2	Asiakkaan hoidon suunnittelu	20
5.3	Asiakkaan itsemääräämisoikeus	21
5.4	Asiakkaiden, potilaiden ja läheisten osallisuus	22
5.5	Palautekanavat ja tiedon hyödyntäminen	23
5.6	Sosiaali- ja potilasasiavastaava	23
5.7	Muistutukset ja kantelut	24
6	Henkilöstö	24
6.1	Ammatinharjoittamisen edellytykset ja valvonta	24
6.2	Määrä, rakenne ja riittävyys	25
6.3	Perehtyminen ja osaamisen varmistaminen	26
6.4	Työhyvinvointi ja turvallisuus	27
6.5	Tartuntataudeilta suojaaminen	29
7	Toimintaympäristö ja tukipalvelut	29
7.1	Toimintaympäristö	30
7.2	Terveydensuojelulain mukainen omavalvonta	30
7.2.1	<i>Toiminnan terveydensuojelulain mukaiset riskitekijät</i>	30
7.2.2	<i>Terveydensuojelulain mukaisten riskitekijöiden ennaltaehkäisy</i>	30
7.3	Ympäristötyö	31
7.4	Tiloihin liittyvät teknologiset ratkaisut	31
7.5	Tukipalvelut ja alihankinta	31
7.5.1	Kuljetukset	32
7.5.2	Ateriapalvelut	33
8	Omavalvonnan seuranta	33
8.1	Raportointi	33
8.2	Arkistointi ja viestintä	34
8.3	Suunnitelman hyväksyntä	35

YKSIKÖN OMAVALVONTASUUNNITELMAN TIIVISTELMÄ

YKSIKÖN NIMI	Outamon lastenkoti
YKSIKÖSSÄ TUOTETUN TAI TUOTETTUIJEN PALVELUJEN SEKÄ ASIAKASKUNNAN /KOHDERYHMÄN LYHYT KUVAUS	<p>Helsingin kaupungin lastenkotitoimintaan kuuluva Outamon lastenkoti tarjoaa ympärivuorokautista erityis- ja vaativan tason laitoshoidon huostaanotetuille helsinkiläisille lapsille, joilla on sijaishuollon tarve. Lastenkoti sijaitsee Lohjalla. Karkalintie 148, 08100 Lohja.</p> <p>Lastenkodissa on 17 asiakaspaikkaa. Outamossa on toiminnassa kaksi viisi paikaista vaativan hoidon päihdekuntoutusosastoa Noko ja Pähkinä ja yksi seitsemän paikkainen erityistason osasto Nelonen. Jokainen osasto hajasijoitettu lastenkodin laajalle alueelle omine pihaluoneineen.</p> <p>Vaativan tason päihdekuntoutusosastojen Noko ja Pähkinä kohderyhmään kuuluvat ensisijaisesti vakavasti päihdeillä oirehtivat lapset, sekä vaarallisesti oirehtivat itselle tai muille uhaksi olevat lapset. Ensisijaisesti lapsilla edellytetään olevan akuutti päihdekatko tai EHO-hoitojakso käytynä. Lapsilla voi olla taustallaan mm. aggressiivista käytöstä, voimakasta psyykkistä oireilua, runsasta päihdeiden käyttöä, asosiaalisuutta tai vakavilla rikoksilla oireilua. Lapset voivat kokea turvattomuutta ja ulkopuolista uhkaa sekä voivat olla alttiita hyväksikäytölle. Lapsilla voi olla erilaisia kulttuuritaustoja</p> <p>Erityistason kohderyhmään Nelonen kuuluvat myös vakavasti oirehtivat lapset, sekä vaarallisesti oirehtivat itselle tai muille uhaksi olevat lapset. Lapsilla voi olla mm. haastavaa käytöstä, voimakasta psyykkistä oireilua, päihdeiden kokeiluita, haastavia sosiaalisia suhteita. Lapset voivat kokea turvattomuutta ja ulkopuolista uhkaa sekä voivat olla alttiita hyväksikäytölle. Lapsilla voi olla erilaisia kulttuuritaustoja. Vakavasti päihdeillä oireilevia lapsia ei sijoiteta osastolle.</p> <p>Hoidon ja huolenpidon tavoitteena on vaikuttava muutos lapsen elämäntavoissa ja toimintamalleissa. Palvelun tulee edistää lapsen kokonaistilannetta siten, että heidän turvallisuudentunteensa, terveytensä, itsetuntonsa, sosiaalisuus, omatoimisuus, kyky käydä koulua, suhteen omaan verkostoon ja psyykinen vointi kohenee lähtötilanteeseen verrattuna.</p> <p>Lastenkodin yhteydessä toimii Helsingin kaupungin erityiskoulu lastenkodin lapsille.</p>
OMAVALVONNAN TOTEUTTAMINEN JA SEURANTA	<p>Outamon lastenkodissa johtaja vastaa omavalvonnan toteutumisesta. Jokainen lähiesimies ja henkilöstöön kuuluva on vastuussa omasta ammatillisesta työstään ja sitten osallistuu osana jokapäiväistä työtään omavalvonnan keinoin laadunvarmistukseen ja kehittämiseen sekä asiakas- ja henkilöstöturvallisuuden edistämiseen.</p> <p>Havaituista poikkeamista ilmoitetaan, käsitellään, seurataan sovitulla tavalla. Outamon lastenkodissa johtaja tai hänen sijaisensa on tavoitettavissa akuutisti ympäri vuorokauden johtajan varaolo sopimuksen mukaisesti.</p>
YKSIKÖN VASTUUHENKILÖ JA HENKILÖSTÖ- RAKENNE	<p>Outamon lastenkodin johtaja on Rolf Widercrantz. Moniammatillinen hoitohenkilöstö koostuu ohjaajista, sosiaaliohjaajista ja sairaanhoitajista. Jokaisen osaston lähiesimiehenä toimii vastaava ohjaaja/johtava ohjaaja. Hoitohenkilöstön kokonaismäärä on 31.</p>

SAMMANFATTNING AV ENHETENS PLAN FÖR EGENKONTROLL

ENHETENS NAMN	Outamos barnhem
KORT BESKRIVNING OM ENHETENS SERVICE OCH KLIENTER / MÅLGRUPP	<p>Outamos barnhem, som är en del av Helsingfors stads barnhusverksamhet, erbjuder dygnet runt särskild och krävande anstaltsvård för omhändertagna barn från Helsingfors som behöver fosterhem. Barnhemmet ligger i Lojo. Karkalintie 148, 08100 Lojo.</p> <p>Barnhemmet har 17 platser för klienter. I Outamo finns två fembäddsavdelningar för intensivvårdsmissbruksrehabilitering i Noko och Pähkinä och en sjuväddsavdelning på specialnivå i Nelonen. Varje avdelning är spridd över barnhusets stora yta med egen gård.</p> <p>Målgruppen för de högnivåmedicinska rehabiliteringsavdelningarna Noko och Pähkinä är i första hand barn med svåra symtom på missbruk, samt barn med farliga symtom som är ett hot mot sig själva eller andra. I första hand ska barn ha ett akut rusavbrott eller en EHO-behandlingsperiod. Barn kan ha en bakgrund i t.ex. aggressivt beteende, starka psykiska symtom, stort missbruk, antisocialitet eller symtom på allvarliga brott. Barn kan uppleva otrygghet och yttre hot och kan vara sårbara för övergrepp. Barn kan ha olika kulturell bakgrund.</p> <p>Nelonens målgrupp för sekretionsnivå omfattar även barn med svåra symtom, samt barn med farliga symtom som är ett hot mot sig själva eller andra. Barn kan ha t.ex. utmanande beteende, starka psykiska symtom, experimenterande med substanser, utmanande sociala relationer. Barn kan uppleva otrygghet och yttre hot och kan vara sårbara för övergrepp. Barn kan ha olika kulturell bakgrund. Barn med symtom på allvarlig berusning placeras inte på avdelningen.</p> <p>Målet med behandling och vård är en effektiv förändring av barnets livsstil och aktivitetsmönster. Tjänsten ska främja barnets totala situation på ett sådant sätt att deras känsla av trygghet, hälsa, självkänsla, sällskaplighet, självständighet, förmåga att gå i skolan, relation till det egna nätverket och psykiska välbefinnande förbättras jämfört med startsituation.</p> <p>I anslutning till barnhemmet finns en specialskola i Helsingfors stad för barnhemmets barn.</p>
EGENKONTROLL OCH UPPFÖLJNING	<p>På Outamo barnhem ansvarar föreståndaren för egenkontroll. Varje närmaste chef och i personalen ansvarar för sitt eget professionella arbete och deltar sedan som en del av sitt dagliga arbete i kvalitetssäkring och utveckling som en del av sitt dagliga arbete genom egenkontroll, samt främjande av kund- och personalsäkerhet.</p> <p>Observerade avvikelser rapporteras, bearbetas, följs upp på överenskomna sätt. På Outamo barnhem finns föreståndaren eller dennes ställföreträdare tillgänglig dygnet runt.</p>
ENHETENS ANSVARSPERSON OCH PERSONAL-STRUKTUR	Föreståndare för barnhemmet Outamo är Rolf Widercrantz. Den multiprofessionella vårdpersonalen består av kuratorer, socialrådgivare och sjuksköterskor. Den närmaste handledaren för varje avdelning är motsvarande instruktör/ledande instruktör. Det totala antalet vårdpersonal är 31.

1 Palveluntuottaja

Sosiaali- terveys- ja pelastustoimiala on yksi Helsingin kaupungin neljästä toimialasta. Sosiaali- ja terveyspalveluja tuotetaan toimialalla kolmessa palvelukokonaisuudessa: Perhe- ja sosiaalipalvelut, Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut sekä Terveys- ja päihdepalvelut. Tässä omavalvontasuunnitelmassa kuvataan Perhe- ja sosiaalipalveluiden lastenkotitoiminnan Outamon lastenkodin omavalvontaa.

1.1. Palvelun kuvaus

Outamon lastenkoti tarjoaa ympärivuorokautista laitoshoidoa huostaanotetuille helsinkiläisille lapsille, joilla on sijaishuollon tarve. Outamon lastenkodissa sijoitukset keskimäärin 2–4 vuotta. Lastenkoti ottaa myös vastaanotto- ja arviointilapsia arviointiin kiireellisen sijoituksen tilanteissa, mikäli lastenkodin tyhjälle paikalle ei ole ollut saatavilla lasta pidempiaikaiseen sijoitukseen. Lastenkodissa toteutetaan vaativan- ja erityistason laitospalvelua. Toiminnan tarkoitus mahdollistaa lapsen ikätasoinen lapsuus, joka perustuu kokonaisvaltaiseen turvallisuuden tunteeseen ja kokemukseen. Outamo sijaitsee Lohjalla ja soveltuu erityisesti lapsille, jotka ovat alttiita vaaraan omalla kotipaikkakunnalla. Outamon kumminkin vain noin tunnin ajomatkan päässä Helsingistä. Lohja kuuluu myös HUS-alueeseen ja Lohjalla on mm nuoripsykiatrian poliklinikka.

Lasten huolenpito ja hoito järjestetään lapsen yksilöllisten tuen tarpeiden mukaan. Tuentarpeisiin pyritään vastamaan erilaisilla tuen intensiteetin tasoilla, joita kutsutaan vaativaksi-, erityis-, perustasoiksi. Outamon lastenkodista toteutetaan vaativan- ja erityistason palveluja, jotka mahdollistavat mahdollisimman yksilöllinen hoidon lähtökohdat jokaiselle lapselle. Outamon lastenkodin eri palvelutasoille on laadittu hoitomallikuvaukset.

Vaativan tason kuntouttavaa päihdehoitoa järjestetään 14–17-vuotiaille, vakavasti päihteillä oireileville lapsille heidän yksilöllisten tarpeiden mukaan osastoilla Noko ja Pähkinä. Lapsilla voi olla myös rikoskäyttäytymistä ja neuropsykologisia haasteita. Lapset voivat kokea turvattomuutta ja ulkopuolista uhkaa sekä voivat olla alttiita hyväksikäytölle. Lapsilla voi olla saman aikaisesti myös mielenterveydellisiä haasteita ja psykiatrisen hoidon tarpeita. Palvelu on tarkoitettu ensisijaisesti päihdekatkaisuhoidon tai erityisen huolenpidon jälkeiseksi kuntouttavaksi hoidoksi ja huolenpidoksi. Vaativan osastojen paikkaluku on viisi.

Eritystason hoitoa järjestetään osasto Nelosella 14–17-vuotiaille lapsille. Erityistason paikkaluku seitsemän. Lapsilla voi olla hyvin samankaltaisia lapsen hoidollisia tarpeita mutta heidän hoitoansa huolenpitoa ei rajoita vakavasti päihteillä ja väkivallalla oireilu. Mikäli lapsen oireikäytyminen muuttuu haastavammaksi, voidaan harkita hoidon järjestämistä osastoilla Noko ja Pähkinä.

Vaativan ja erityistason laitoshoido tarjoaa erityistä suojaa lapselle tilanteessa, jossa hänen omat voimavaransa, toimintaympäristön tuottamat vaarat ja lapsen oma harkintakyky ovat vaarantuneet ja aiheuttavat vakavaa haittaa lapsen terveydelle, turvallisuudelle, kasvuille ja kehitykselle. Kuntoutusjakson pituus vaihtelee yksilöllisesti lapsen hoidollisen tarpeen mukaan.

Päihdekuntoutuksen jälkeen lapsi voi siirtyä erityistason lastenkotiosastolle Outamossa. Mahdollinen siirtymä lastenkodin sisällä mahdollistaa lapselle tutuksi tulleiden aikuissuhteiden ja ympäristön säilymisen. Myös suora kotiutuminen kotiin voi olla keskeinen tavoite, jota tuetaan perheitä osallistuvalla ja tukevalla työotteella.

Koko Outamon lastenkodin hoidollista ja kasvatuksellista toimintaa rakennetaan ja kehitetään laitoshuollon terapeuttisen mallinnuksen mukaan. Lapsikohtaisen yksilöhoidon rinnalla lastenkodissa keskeinen elementti on yhteisö, jossa lapset ja aikuiset tuntevat toisensa. Yhteisön rakenteeseen kuuluu lastenkodin miljöö, joka luo valmiudet turvalliseen kokemukseen olla yhteisön jäsen, kukin omista lähtökodistaan. Lapsikohtaiseen yksilöhoitoon kuuluu lapsen

omaohjaajat, joiden työ perustuu luottamussuhteeseen. Omaohjaaja on lapsen elämäntilanteen kokonaisvaltainen asiantuntija. Omaohjaajan tehtävänä on edistää kaikin tavoin lapsen luonnollista mahdollisuutta luoda luottamus- ja kiintymyssuhde kehen tahansa Outamon yhteisön jäseneseen.

Outamon lastenkodin osastot ovat nykyaikaisia ja vain tämän toimintaan suunniteltuja. Suunnittelun perustana on ollut kodinomaisuus, viihtyisyys, yksityisyys ja yhteisöllisyys. Tiloissa yhdistyvät asiakas- ja henkilöturvallisuuden vaatimukset turvallisen tilan yhtenä keskeisenä lähtökohtana. Jokaisella lapsella on oma huone, jonka sisustukseen lapsi saa vaikuttaa ja tuoda omia tavaroitaan. Osastolla yhteisinä tiloina toimivat olohuone, keittiö ja muut mahdolliset tilat. Jokaisella osastolla on oma laaja pihapiiri. Outamossa on useita harrastekäyttöön osoitettuja rakennuksia. Lastenkodin yhteydessä on myös laajat ainutlaatuisen arvokkaat luontoalueet.

1.2. Yksikön tiedot

Yksikön katuosoite: Karkalintie 148 Postinumero: 08100 Postitoimipaikka: Lohja

Lastenkodin vastuuhenkilö: Lastenkodinjohtaja Rolf Widercrantz (050-5721391)
Sähköposti: rolf.widercrantz@hel.fi

Osasto Nokon vastuuhenkilö: Johtava ohjaaja Marko Munne. (040-6494948)
marko.munne@hel.fi

Osasto Pähkinän vastuuhenkilö: Johtava ohjaaja Henriikka Seger (050-5721343)
henriikka.seger@hel.fi

Osasto Nelonen: Johanna Rönkkönen (050-5721344)
johanna.ronkkonen@hel.fi

Outamon lastenkodin toiminnan kokonaisuudesta vastaa lastenkodin johtaja. Lastenkodin johtaja vastaa uusien asiakkaiden valinnasta, henkilöstöhallinnosta, rekrytoinnista ja toiminnan kehittämisestä, laadukkaan ja vaikuttavan työn seurannasta sekä johtaja vastaa myös lastenkodin talousjohtamisesta.

Jokaisella lastenkodin osastolla on oma esihenkilö. Vaativalla osastoilla johtava ohjaaja ja erityistasolla on vastaava ohjaaja. Vastaava ohjaaja on työjohdollinen esihenkilö ja johtavat ohjaajat ovat myös hallinnollisia ja työnjohdollisia esimiehiä.

Osastojen esihenkilöillä on päävastuu osastotasolla hoito- ja kasvatustyöskentelyjen johtamisesta ja ohjaamisesta sekä henkilöstön lähijohtamisesta lastenkodin yhteisten linjausten mukaisesti. Lähiesihenkilön hoito- ja kasvatustyön johtamisessa tärkeässä roolissa ovat lapsen hoito- ja kasvatussuunnitelmien laadinnan ja tavoitteiden mukaisen työskentelyn johtaminen sekä muun vaikuttavuuden arviointityöskentelyn organisoiminen, verkostotyöskentely, omaohjaajatyön tuki ja hoitokulttuurista huolehtiminen terapeuttisen laitoshoidon viitekehyksen mukaisesti.

Outamon lastenkodissa toteutetaan valmentavan johtamisen mallia, jossa henkilöstön ammattitaitoa hyödyntäen vahvistetaan tiimien itseohjautuvuutta. Täydennyskouluttamalla henkilöstöä pyritään vastaamaan asiakkaiden erilaisiin tarpeisiin. Vaikka lähiesihenkilöllä on päävastuu työnorganisoinnista osastotasolla, on valmentavassa johtamisessa tavoitteena, että tiimit sekä työntekijät organisoivat vahvasti toimintaansa vaikuttaen näin omaan työn arkeensa. Lastenkodin rakenteet tukevat työn tekemistä. Lastenkodilla on kokousrakenteet, jotka ovat tärkeitä yhteistoiminnan foorumeita.

Outamon lastenkodin toiminnan kehittämiseksi määritellään vuosittain tavoitteet. Niiden toteutumista seurataan säännöllisesti esihenkilökokouksissa. Tavoitteet suuntaavat työtä kehittämistyössä ja tekevät toiminnasta suunnitelmallista oman toiminnan kehittämistä.

2 Toimintaperiaatteet ja arvot

Outamon lastenkodin toimintaperiaatteita ja arvoja ohjaavat keskeiset lait ja asetukset ovat YK:n lapsen oikeuksien sopimus, lastensuojelulaki sekä laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta. Lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain 1.§ mukaisesti kasvatuksen tavoitteena on turvata lapsen tasapainoinen kehitys ja hyvinvointi. Kaikkien lasta koskevien päätösten ja siten myös lastensuojelun toimenpiteiden tulee olla lapsen edun mukaisia.

- Lapsella on:
- Oikeus myönteisiin ja läheisiin ihmissuhteisiin
- Oikeus hyvään hoitoon ja kasvatukseen
- Oikeus iän ja kehitystason mukaiseen valvontaan ja huolenpitoon
- Oikeus turvalliseen ja virikkeitä antavaan kasvuympäristöön
- Oikeus lapsen taipumuksia ja toivomuksia vastaavaan koulutukseen
- Oikeus saada turvaa, ymmärrystä ja hellyyttä
- Oikeus fyysiseen ja psyykkiseen loukkaamattomuuteen
- Mahdollisuus itsenäistymiseen

Outamon lastenkodin toiminnassa noudatetaan Helsingin kaupungin eettisiä periaatteita. Outamon lastenkodissa työskentelemme lapsia ja heidän perheitään varten niin että lapsi saa sen hoidon ja kasvatuksen sekä tuen mitä hän tarvitsee. Outamon lastenkodissa työskentelyn lähtökohtana on lapsen yksilöllisten tarpeiden mukaan suunnitelmallisesti toteutettava kuntouttava hoito. Kuntouttavan hoidon tavoitteena on löytää lapsen vahvuudet sekä tuen tarpeet ja vahvistaa lapsen toimintakykyä sekä tukea lapsen psyykkistä eheytymistä. Hoidon tavoitteena on myös saada lapselle sopivat tukikeinot kuntoutuksen tueksi. Kuntouttava hoito on suunnitelmallista, sitä arvioidaan säännöllisesti ja hoidon tukena käytetään näyttöön perustuvaa menetelmällistä työskentelyä Outamon lastenkodissa.

Outamon lastenkodissa painotetaan lapsen ja aikuisen välisen henkilökohtaisen ja riittävän turvallisen vuorovaikutussuhteen tärkeyttä lapsen kehityksessä. Lapsi kohdataan aidosti, ymmärtäen ja välittäen. Hänet hyväksytään juuri sellaisena kuin hän on, yksilönä ja aktiivisena toimijana, jolla on oma tahto, ajatukset ja tunteet

Outamon lastenkodissa työskentelemme lapsia ja heidän perheitään varten niin että lapsi saa sen hoidon ja kasvatuksen sekä tuen mitä hän tarvitsee edellä mainittuja periaatteita kunnioittaen. Outamon lastenkodissa työskentelyn lähtökohtana on lapsen yksilöllisten tarpeiden mukaan suunnitelmallisesti toteutettava kuntouttava hoito. Kuntouttavan hoidon tavoitteena on löytää lapsen vahvuudet sekä tuen tarpeet ja vahvistaa lapsen toimintakykyä sekä tukea lapsen psyykkistä vointia. Hoidon tavoitteena on myös saada lapselle sopivat tukikeinot kuntoutuksen tueksi. Kuntouttava hoito on suunnitelmallista, sitä arvioidaan säännöllisesti ja hoidon tukena käytetään näyttöön perustuvaa menetelmällistä työskentelyä Outamon lastenkodissa.

Lapsen osallisuutta omassa hoidossaan tuetaan ja mahdollistetaan monin tavoin. Lapsenhuoltajat ja muut läheiset ovat tärkeitä kasvatuskumppaneita ja heidän osallisuudestansa huolehditaan lapselle merkittävänä henkilönä.

Palvelulupauksena kehitämme aina toimintaamme niin että huomioimme toiminnasta saatu asiakaspalaute ja sen avulla suuntaamme toimintaa uudelleen.

Johtamisessa noudatamme avoimuutta ja henkilöstön osallistamista sekä hyvän hallinnon periaatteita. Emme hyväksy syrjintää, kiusaamista tai eriarvostamista. Puutumme välittömästi tällaiseen toimintaan esihenkilöinä.

Outamon toiminnan omat erityiset arvot ovat turvallisuus, avoimuus, arvokkuus ja vaikuttavuus. Turvallisuus tarkoittaa lapsen turvattomuuteen vastaamista, kuten turvallista elinympäristöä ja luotettavia ihmissuhteita. Avoimuus tarkoittaa, että toimintamme on läpinäkyvää ja ennustettavaa

kaikilla toiminnan tasoilla. Arvokkuus liittyy lasten ja heidän läheistensä kunnioittavaan kohteluun. Vaikuttavuus tarkoittaa sitä, että toimintamme lähtökohtana on muutos, joka edesauttaa lasten ja heidän läheistensä hyvinvointia ja tulevaisuuden mahdollisuuksia.

3 Riskien hallinta

Toimialan linjajohto vastaa strategisesta ja operatiivisesta riskienhallinnasta sekä turvallisuuden järjestämisestä. Johto huolehtii, että toimintaympäristön olosuhteet mahdollistavat turvallisen työn tekemisen, asiakaspalvelun sekä turvallisen ja laadukkaan hoidon. Riskienhallinnan tarkoituksena on ihmisten, omaisuuden, tiedon, maineen ja ympäristön turvaaminen sekä toiminnan häiriöttömyyden varmistaminen päivittäisessä toiminnassa. Operatiivinen riskienhallinta käsittää turvallisuusriskien tunnistamisen ja arvioinnin sekä turvallisuustoiminnan. Operatiivinen riskienhallinta tukee johtamista ja strategisten tavoitteiden saavuttamista.

Johdon tulee olla tietoinen turvallisuusriskeistä ja turvallisuuden tilasta. Yksiköissä tulee tunnistaa operatiiviset riskit, arvioida niiden vaikutukset turvallisuuteen ja toimintaan sekä laatia toimintaohjeet eri tilanteita varten. Samalla tulee selvittää ja kuvata keinot, joiden avulla pystytään varautumaan vaaratilanteita varten, suojautumaan niiltä ja turvaamaan toiminnan jatkuvuus häiriötilanteissa.

Lastenkotitoiminnan riskienhallintasuunnitelma osana omavalvontasuunnitelmaa on hyväksytty lastensuojelun linjajohdossa. Riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa perustehtävien toteutuminen, asetettujen tavoitteiden saavuttaminen, turvata palvelutoiminnan jatkuvuus, toiminnan taloudellisuus ja tehokkuus sekä saattaa toimintaan, henkilöstöön ja asiakaskuntaan kohdistuvat riskit hyväksyttävälle tasolle.

Riskien hallinta on osa lastenkodin johtamista ja jokaisen työntekijän työskentelyä arjessa. Outamon lastenkodissa tehdään jatkuvaa riskienkartoitusta yksikön johdon ja henkilöstön yhteistyönä. Outamossa jokaiselle osastolla nimetyt turvallisuusvastaavat, jotka tukevat johdon ja esihenkilöiden turvallisuustyötä. Ryhmä kokoontuu säännöllisesti. Outamon lastenkodilla ja Outamo koulun yhteisiä turvallisuusriskejä ja turvallista toimintaa johdetaan yhdessä säännöllisissä yhteistyötapaamisissa ja talotoimikunnassa. Riskien hallinnassa on keskeinen rooli ennakkoinnilla, työn suunnittelulla ja ehkäisemisellä. Kartoituksella selvitetään palveluun liittyviä riskejä, yksikön työolosuhteita, työn kuormittavuustekijöitä ja mahdollisia vaaratekijöitä. Tavoitteena on tapaturmien ja vaaratilanteiden ennaltaehkäisy sekä työstä johtuvan kuormituksen vähentäminen. Saatua tietoa käytetään pohjana yksikön toimintaa suunniteltaessa ja riskienhallintasuunnitelmaa päivitettäessä. Hyvä toimintaohjeistus erilaisiin tilanteisiin myös ehkäisee riskien syntymistä. Säännöllinen yhteinen keskustelu mahdollisista riskeistä myös auttaa varautumaan niihin. Osastojen lähiesihenkilöt vastaavat siitä, että työryhmissä käydään säännöllisesti keskustelua riskeistä ja turvallisuudesta. Mikäli joku riskeistä toteutuu, niin huolehtivat tilanteiden purkamisesta sekä toiminnan uudelleen suuntaamisesta sekä ennaltaehkäisevistä toimenpiteistä.

Sosiaali- ja terveystoimialan kaikissa toimipisteissä laaditaan kokonaisvaltaiset, vuosittain tarkistettavat turvallisuus- ja pelastussuunnitelmat, joissa käsitellään henkilökunnan, asiakkaiden ja kiinteistön turvallisuuteen riskienarvioinnin perusteella vaikuttavat uhkatekijät ja varautumistoimenpiteet näiden varalle. Turvallisuus- ja pelastussuunnitelmat sisältävät pelastuslain ja työturvallisuuslain edellyttämät sekä vaatimat asiat. Suunnitelma sisältää tiedot siitä, millä tavalla vaaratilanteita ennaltaehkäistään, miten niihin varaudutaan ja millä tavalla tapahtuvissa onnettomuustilanteissa toimitaan. Outamon poistumistieselvityksen vaativien osastojen osalta määritellään erityisesti syksyn 2024 palotarkastuksen yhteydessä yhdessä pelastuslaitoksen ja isännöitsijän kanssa.

3.1 Työturvallisuus: vaarojen arviointi

Vaarojen arviointi on prosessi, jossa työnantaja ja työntekijät yhdessä tunnistavat ja arvioivat työpaikan vaara- ja kuormitustekijät työn tekemisen näkökulmasta. Laadukkaasti tehty vaarojen arviointi vähentää työpaikalla sattuvia henkilö- ja materiaalivahinkoja, lisää työhyvinvointia sekä parantaa työn tehokkuutta ja tuottavuutta. Vaarojen arviointi kirjataan Työsuojelupakkijärjestelmään. Vaarojen arvioinnin toteuttamisen ohjeet ovat Työsuojelupakissa. Vaarojen arvioinnin tekeminen työpaikalla on lakisääteinen velvoite.

Omavalvontasuunnitelmaan kirjataan ne toimenpiteet, joilla riskienhallintaa toteutetaan käytännössä. Jokainen huolehtii osaltaan siitä, että toimintaympäristön olosuhteet mahdollistavat turvallisen työn tekemisen, sekä turvallisen ja laadukkaan hoidon ja palvelun. Henkilöstön tulee olla tietoinen turvallisuusriskeistä ja turvallisuuden tilasta. Yksikön esihenkilön ja työntekijöiden tulee yhdessä tunnistaa ja nimetä operatiiviset ja muut toimintaan, mm. tiloihin, liittyvät riskit, arvioida niiden vaikutukset turvallisuuteen ja toimintaan sekä laatia ohjeet eri tilanteita varten. Samalla tulee selvittää ja kuvata keinot, joiden avulla pystytään varautumaan vaaratilanteita varten, suojautumaan niiltä ja turvaamaan toiminnan jatkuvuus myös häiriötilanteissa.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto työsuojelun vastualueen työsuojelutarkastus on toteutettu 30.3.2023 Outamon lastenkodissa. Tarkastuksella käsitellystä työterveyshuollon työpaikkaselvityksestä ei tullut esiin väkivallan uhan terveydellisen merkityksen arviointia riittävällä tasolla. Työterveyshuollon työpaikkaselvityksestä on jäänyt epäselväksi arvio lakisääteisten määräaikaistarkastusten tarpeesta ilmeisen väkivallan uhan osalta. Tarkastuksella käsiteltiin myös työn vaarojen selvittäminen ja arviointi, väkivallan uhka, yksintyöskentely, työhön perehdyttäminen ja opastus, terveystarkastukset erityistä sairastumisen vaaraa aiheuttavassa työssä. Tarkastuksella tuli esiin, että työpaikalla oli tehty työn vaarojen selvittämistä ja arviointia osastokohtaisesti. Työn psykososiaalisia kuormitustekijöitä oli tunnistettu ja arvioitu. Kuormitustekijät oli arvioitu pääsääntöisesti riskiluokkiin 1 ja 2. Saadun tiedon mukaan vaarojen arvioinnissa on hyödynnetty Henku-, sekä Kunta-10 kyselyn tuloksia. Työterveyshuollon tekemän työpaikkaselvityksen osalta jäi epäselväksi tunnistettujen psykososiaalisten kuormitustekijöiden terveydellinen merkitys. Tarkastuksen perusteella työnantajalla oli tarvetta uudelleen arvioida tunnistamiensa psykososiaalisten kuormitustekijöiden riskiluokkia. Työnantajalla ei ole ollut käytettävissään työterveyshuollon tekemiä johtopäätöksiä työn psykososiaalisten kuormitustekijöiden terveydellisestä merkityksestä tekemänsä vaarojen selvittämisen ja arvioinnin tukena. Tarkastuksen jälkeen on laadittu uusi työpaikkaselvitys 15.11.2023 huomioiden työsuojelutarkastuksessa esille nousseet seikat työturvallisuuden edistämiseksi vaarojen arviointia tehtäessä.

Outamon lastenkodissa toteutetaan säännöllisesti, vähintään joka toinen vuosi vaarojen arviointi. Vaarojen arvioinnissa tunnistetaan työhön liittyvät vaarat ja riskit ja sovitaan toimenpiteet niiden poistamiseksi tai vähentämiseksi. Vaarojen arviointi tehdään myös, jos toiminta oleellisesti muuttuu.

Jokainen työntekijälle lähetään sähköinen kysely työsuojelupakissa. Kyselyn tulokset käsitellään lähiesihenkilön johdolla tiimeissä ja sovitaan toimenpiteistä, jotka kirjataan työsuojelupakkiiin kyseisen vaarojen arvioinnin osalta. Toimenpiteiden kohdalle sovitaan myös vastuuhenkilöt, joka huolehtii, että toimenpide toteutetaan.

Vaarojen arvioinnin tuloksia käsitellään yhteisesti esihenkilökokouksessa, jossa mukana on henkilöstön edustajia jokaisesta osastoilta, yleensä osastojen turvallisuus vastaavat ja yhteistoimintahenkilö. Toimenpiteiden toteutumista seurataan lastenkodin johtajan ja esihenkilöiden kanssa yhteistyössä. Vaarojen arvioinnista nousseita riskejä myös vähennetään työn kehittämisellä pitkäjänteisesti.

Keskeisimmät riskit liittyvät väkivallan uhkaan, yksintyöskentelyyn, tapaturmavaaroihin, psykososiaaliseen kuormitukseen ja henkilöstön suorittamiin asiakaskuljetuksiin.

Työpaikkaväkivallalla tarkoitetaan yleensä fyysisen väkivallan tai sen uhan kohteeksi joutumista työtehtävien hoitamisen aikana. Sillä tarkoitetaan tapahtumia, joissa henkilöitä loukataan sanallisesti, uhataan tai pahoinpidellään heidän työhönsä liittyvissä oloissa ja jotka suoraan tai epäsuorasti vaarantavat heidän turvallisuutensa, hyvinvointinsa tai terveytensä. Väkivaltainen käyttäytyminen on yleensä tahallista, mutta se voi olla tahatontakin esimerkiksi asiakkaan tai hoidettavan henkilön käyttäytymisestä tai terveydentilasta johtuen. Outamon lastenkodissa

pyritään tehokkaaseen väkivaltariskien hallintaan ja se on oleellinen osa turvallisuusjohtamista. Työterveyslääkäri, -hoitaja ja -psykologi voivat tarjota apua matalalla kynnyksellä väkivallan uhan terveysvaikutuksia kokeville työntekijöille.

Yksintyöskentely voi olla kuormitus- ja riskitekijä, mikäli apua ja tukea ei ole tarvittaessa saatavilla helposti. Näin etenkin on, jos yhteydenpitomahdollisuutta ei ole muutoin varmistettu näköyhteydellä. Toimintaohje avun hälyttämisestä puhelimitse tai hälytyksellä edesauttaa työntekijän turvallisuuden tunnetta työssä. Aina mukana pidettävä henkilöturvahälytys auttaa nopeasti avun hälyttämisessä. Outamon lastenkodissa tallentava ja tallentamaton (yleiset sisätilat osastoilla) videovalvonta koetaan merkittäväksi turvallisuuden tunnetta edistäväksi tekijäksi. Yksin työskennellessä yhteydenpitomahdollisuus on tärkeää olla helppo ja nopea. Toimintaohjetta avun hälyttämisessä puhelimitse tai hälytyksellä on hyvä kerrata ja tarvittaessa kehittää, sekä varmuutta kehittää riittävän nopeaan avun saamiseen. Mukana pidettävä henkilöturvahälytintä. Sosiaalihuollon asiakkaiden (lapsien) henkilökuljetukseen auton kuljettajina osallistuvat vain henkilöt, joiden terveydentila on määräaikaistarkastuksien (MAT 3v) aikana todettu täyttävän ajokorttiluokan R2 ajoterveysvaatimukset. Raskaana oleville toteutetaan yksilöllistä riskien arvioita yhdessä työterveyshuollon kanssa. Raskauden aikana ei voida velvoittaa tekemään yötyötä, jos se lääkärin arvion mukaan on terveydelle haitallista. Jollei siirtyminen yövuoroja sisältämättömään työrytmiin ole mahdollista, voi lääkäri todistuksellaan todeta, että yötyöstä luopuminen on tarpeellista asianomaisen työntekijän turvallisuuden tai terveyden takia ja suositella sairauslomaa.

Outamon lastenkodissa on sovittu lisäksi, että vaarojen arvioinnin osalta suoritetaan työsuojelupakissa Henku-kysely hoitohenkilöstölle (henkinen kuormittuminen). Henkistä kuormittumista on syytä seurata tarkoin työn luonne huomioon ottaen.

Myös lähiesihenkilöiden osalta tehdään säännöllisesti vaarojen arviointi, jossa kartoitetaan lähiesihenkilö työn vaarat ja toimenpiteet sovitaan yhteisessä kyselyn tulosten purkukeskustelussa.

3.2 Varautuminen ja valmius

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) edellyttää, että Helsingin kaupungin on varauduttava häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin ennakkoon tehtävillä valmiussuunnitelmillä sekä muilla toimenpiteillä, ja että varautumisessa varmistetaan palvelujen jatkuvuuden turvaaminen. Outamon lastenkodissa on varautuminen mahdollisiin häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin suunniteltu ja laadittu toimintaohjeet. Valmiussuunnitelmat ovat kuitenkin salassa pidettäviä asiakirjoja, eikä hallintomenettelyjen tai toimintatapojen konkreettisia muutostoimenpiteitä kirjoiteta siksi julkaistavaan omavalvontasuunnitelmaan, vaan siihen kirjataan vain kyseisen dokumentin olemassaolo ja päivitysajankohta. Yksiköiden omia valmiussuunnitelmia laadittaessa huomioidaan Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan valmiussuunnitelma.

Outamon lastenkodissa on kokoalueen varavoima sisältäen myös ulkoalueiden valaistuksen. Outamossa on kaksi väestönsuojaa. Outamon henkilöstön väensuojakoulutukset on aloitettu vuoden 2024 aikana jatkuvat edelleen.

Lastenkotitoimintaan on laadittu yhteisinä varautumissuunnitelmina ohjeina sähkökatko-ohje, vesikatko-ohje ja työturvallisuusohje. Sähkökatkoa varten on hankittu taskulamppuja ja led-valaisimia osastoille. Outamon lastenkodissa on koko laitoksen alueelle varavoima. Vedenkatkotilanteisiin varaudutaan varaamalla juomakelpoista vettä sekä muita nesteitä.

Outamon lastenkodissa on myös laadittuna varautumisoheja toiminta työtapaturomatilanteessa, ohje ulkoisen uhan varalle ja muut turvallisuuteen liittyvät ohjeet, jotka ovat saatavilla henkilöstölle. Turvallisuus- ja pelastussuunnitelma ohjeistaa myös varautumiseen erilaisissa tilanteissa.

Henkilöstöä koulutetaan ensiavun antamiseen säännöllisesti ja lisäksi paloturvallisuuteen. Poistumisturvallisuusharjoituksia ei ole yhdessä lasten kanssa tehty länsiudenmaan pelastuslaitoksen kanssa sopien. Harjoittelussa on arvioitu olevan enemmän riskiä kuin hyötyä lasten oire- ja traumakäyttämisen takia. Poistumisturvallisuus varmistetaan sekä henkilöstön että

lasten kanssa läpikäyden yksilöllisesti ja yhteisöllisesti henkilöstön ja lastenkokouksissa. Laitokseen suoritetaan palotarkastus vuosittain.

3.3 Tietosuoja, tietoturva ja tietosuoja-asetusten mukaisen osoitusvelvollisuuden toteuttaminen

Vastuu tietosuojan toteuttamisesta on aina organisaation johdolla. Kaupungin tietosuojavastaavan asema ja tehtävät määräytyvät EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen perusteella. Tietosuojavastaava neuvoo ja ohjeistaa tietosuojalainsäädännön mukaisista velvollisuuksista ja seuraa, että tietosuojalainsäädöksiä noudatetaan ja tekee tähän liittyviä tarkastuksia. Lisäksi tietosuojavastaava tekee yhteistyötä tietosuojavaltuutetun toimiston kanssa ja toimii sen yhteyspisteenä käsittelyyn liittyvissä kysymyksissä.

Kaupunginhallituksen 7.8.2017 tekemän linjauksen mukaan kuhunkin toimialaan, virastoon ja liikelaitokseen on nimettävä tietosuoja-asioiden vastuuhenkilö, joka toimii yhteyshenkilönä kyseisen organisaation ja tietosuojavastaavan välillä, opastaa ja neuvoo omaa organisaatiotaan tietosuoja-asioissa. Sosiaali- ja terveys ja pelastustoimialan vastuuhenkilöiksi on nimetty Lasse Mäkinen (tietosuoja) ja Sakari Hulkkonen (tietoturva).

Helsingin kaupunki kerää henkilötietoja eri rekistereihin tietojen käyttötarkoitusten mukaan. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla käsitellään asiakas- ja potilastietoja rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi eli terveyden- ja sosiaalihuollon järjestämiseksi. Henkilörekistereistä on laadittu rekisteriselosteet, joiden tarkoituksena on, että rekisteröity saa kattavan ja selkeän kuvan henkilötietojen käsittelyn kokonaisuudesta, kuten kuka on rekisterinpitäjä, mitä tarkoitusta varten rekisteröidyn henkilötietoja tarvitaan, kuinka kauan henkilötietoja tarvitaan, luovutetaanko henkilötietoja eteenpäin tai siirretäänkö niitä ETA-maiden ulkopuolelle sekä miten rekisteröity voi käyttää henkilötietoihin liittyviä oikeuksiaan. Rekisteriselosteet ovat Helsingin kaupungin verkkosivuilla ja selosteet ovat saatavissa myös yksiköistä. Selosteen sisällöstä ja tietojen käsittelystä kerrotaan aina myös asiakkaalle palvelun alkaessa.

Rekisteröidyt eli asiakkaat voivat käyttää rekisteröidyn oikeuksiaan (mm. oikeus tarkastaa omat tietonsa, oikaista tietoja, poistaa tiedot, vastustaa ja rajoittaa tietojen käsittelyä) kaupungin sähköisen asioinnin kautta tai asioimalla yksikössä.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla on erikseen tietosuojan ja tietoturvan vastuuhenkilöt. Lisäksi jokaisen henkilörekisterin osalta tulee olla nimetty vastuuhenkilö, joka omalta osaltaan vastaa kyseisen rekisterin tietosuojasta ja rekisteriselosteen lainmukaisuudesta. Lastensuojelun rekisterinpitäjänä toimii sosiaali-, terveys- pelastustoimen toimialajohtaja Juha Jolkkonen ja rekisterin vastuuhenkilönä toimii lastensuojelun johtaja Saira Nummikoski.

Esihenkilö huolehtii uudessa tehtävässä aloittavan työntekijän perehdyttämisestä tietoturva- ja tietosuojaoheisiin sekä työntekijän omissa työtehtävissä tarvittavaan erityisosaamiseen. Työhön tullessaan työntekijä sitoutuu noudattamaan annettuja ohjeita. Uusilla työntekijöillä Digi ABC tietosuojakoulutus sisällytetään perehdytyspakettiin. Digi ABC valmennus sisältää perusteet tietosuojasta, tietoturvasta, tiedonhallinnasta sekä tiedon luokittelusta. Esihenkilön vastuulla on huolehtia, että työntekijä on tietoinen kirjaamiseen liittyvästä ohjeistuksesta. Asiakastietojärjestelmistä löytyvät ajan tasalla olevat asiakastietojen kirjaamiseen liittyvät sisällölliset ja tekniset ohjeet. Perehdytyksen yhteydessä käydään läpi kaikki henkilötietojen käsittelyyn ja kirjaamiseen liittyvät ohjeistukset, ja kerrotaan mistä tarvittavat ohjeistukset löytyvät. Sosiaali- ja terveys ja pelastustoimialan vastuuhenkilöiksi on nimetty tietosuojan osalta Lasse Mäkinen ja tietoturvan osalta Sakari Hulkkonen.

Työntekijöillä on myös velvollisuus ilmoittaa välittömästi havaitsemastaan tietoturvaloukkauksesta esihenkilölle ja oman organisaationsa tietosuojan vastuuhenkilölle. Tietoturvaloukkauksesta tehdään ilmoitus Luukku-järjestelmään. Osaston tiimikokouksessa tarkistetaan toimintakäytänteet ja suunnitellaan kehittämistoimenpide tietoturvaloukkauksen ehkäisemiseksi.

Outamon lastenkodissa kaikki asiakastiedot kirjataan ja niitä käsitellään sosiaali- ja terveydenhuollon tieto- ja toiminnanohjausjärjestelmä Apotissa. Lähiesihenkilöt myöntävät

työntekijöille oikeudet Apotin käyttöön. Jokainen työntekijä käyttää Apottia omalla henkilökohtaisella Sote-ammattikortilla, joka on tarkoitettu henkilöille, joilla on voimassa oleva ammattioikeus Valviran rekisterissä. Kortti mahdollistaa vahvan tunnistautumisen tietojärjestelmään, sekä sähköisen allekirjoituksen. Sijaisille, joilla ei ole vielä voimassa olevaa ammattioikeutta Valviran rekisterissä, voidaan hakea esihenkilön päätöksellä organisaatiokohtainen Sote-henkilökortti tai he kirjautuvat Apottiin henkilökohtaisilla Helsinki-tunnuksillaan.

Apottiin kirjautumisen lisäksi tietoturva otetaan huomioon myös Apottiin myönnettyissä käyttöoikeuksissa. Työntekijöille myönnetään oikeus vain sellaiseen työrooliin, johon heillä on työnkuvansa perusteella oikeus. Sosiaali- ja terveysministeriön antama käyttöoikeusasetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietoihin (825/2022) ohjaa työroolin mukaista käyttöoikeutta asiakastietoihin.

Työntekijät käyvät ammattinimikekohtaisesti määritellyt Apotti-asiakastietojärjestelmäkoulutukset. Jokaisella osastolla on nimetyt Apotti-tukihenkilöt, jotka opastavat ja auttavat järjestelmän käytössä, sekä tiedottavat Apottia koskevista asioista. Työntekijöillä on käytössään Apotti-järjestelmässä sijaitseva Apotti-opas, joka sisältää ajantasaiset asiakastietojärjestelmän käyttöohjeet. Tämän lisäksi käytössä on lastenkotitoiminnan omat päivittyvät Apottiohjeet, jotka sisältävät lastenkotitoiminnan linjaukset Apotissa kirjaamiseen.

Lastenkotitoiminnassa järjestetään kerran kuukaudessa Apotin käytön linjauskokous, jossa käsitellään kirjaamista ja Apotin käyttöä koskevia asioita ja sovitaan yhteisistä toimintatavoista. Linjauskokouksiin osallistuvat lastenkotitoiminnan päällikkö, lastenkotien johtajat, lastensuojelun Apottiasiantuntija, lastenkotitoiminnan Apottikoordinaattori ja tukihenkilöitä.

Lastenkotitoiminnassa järjestetään neljä kertaa vuodessa dokumentoinnin perehdyttävä koulutus, jossa koulutetaan omaa hoito- ja kasvatushenkilöstöä laadukkaaseen kirjaamiseen. Kouluttajina toimivat lastenkotitoiminnassa työskentelevät sosiaalihuollon kirjaamisasiantuntijat ja koulutus pohjautuu lastenkotitoiminnassa käytössä olevaan dokumentointiohjeeseen asiakastietojen dokumentointi, säilytys ja arkistointi lastenkodissa. Dokumentointiohje sisältää hyvän ja laadukkaan dokumentoinnit periaatteet sekä kirjaamista ohjaavaa lainsäädäntöä. Ohje löytyy paperisena lastenkodin osastoilla ja digitaalisesti lastenkodin sähköisissä kansioista.

Laadukas kirjaaminen varmistetaan myös Apottiauditoinneilla, jotka tehdään jokaisella osastolla kerran vuodessa. Auditoinnit toteutetaan vertaisauditointeina koko osaston työryhmän kesken ja lastenkotitoiminnan Apottikoordinaattori on ohjaamassa jokaista auditointia. Auditoinneissa tarkastellaan auditointisuunnitelman mukaisesti jokaisen lapsen kohdalla päivittäiskirjauksia, viimeisimmät hoito- ja kasvatussuunnitelma ja kuukausiyhteenveto sekä lastensuojelulain mukaisia rajoitustoimenpiteitä ja niistä kirjattuja rajoitustoimenpiteen käytön arvioiteja.

Osa laadukkaan ja ajantasaisen kirjaamisen toteutumisen varmistamista on myös omavalvontaraportointi, jossa Apotista saatavilla raporttiedoilla valvotaan säännöllisesti esimerkiksi hoito- ja kasvatussuunnitelmien ajantasaisuutta. Outamon lastenkodissa seurataan myös säännöllisesti taulukkoon vietävien tietojen avulla kuukausiyhteenvetojen toteutumista, kotiharjoittelusuunnitelmien ja arviointien tekemistä, viikoittaisten omaohjaaja-aikojen toteutumista sekä lapsen äänen näkymistä kirjauksista. Lastenkodin johtaja kokoontuu 4 kertaa vuodessa lähiesihenkilöiden kanssa, joissa edelle mainitut seurantatiedot käydään läpi.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tietosuojavastuuhenkilöiden yhteissähköposti
sote.tietosuoja@hel.fi

Helsingin kaupungin tietosuojavastaavan yhteystiedot:
Tietosuojavastaava
Kaupunginkanslia
Hallinto-osasto
PL 1
00099 Helsingin kaupunki
tietosuoja(a)hel.fi

4 Asiakas- ja potilasturvallisuus

Omavalvonnalla varmistetaan lastenkodin asiakkaiden turvallisuus, laatu sekä yhdenvertaisuus. Omavalvonta on arjen toimintaa, jolla huolehditaan turvallisuuden toteutumisesta. Omavalvonnan toteuttaminen arjessa kuuluu kaikille jokapäiväiseen työhön.

4.1 Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus sosiaali- ja terveydenhuollon epäkohdista

Sosiaali- ja terveydenhuollon valvontalain (741/2023) 29§:n mukaan henkilöstöön kuuluvan tai vastaavissa tehtävissä toimeksiantosuhteessa tai alihankkijana toimivan henkilön tulee ilmoittaa palveluyksikön vastuuhenkilölle tai muulle toiminnan valvonnasta vastaavalle henkilölle, jos hän tehtävissään huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan asiakkaan sosiaali- tai terveydenhuollon toteuttamisessa taikka ilmoittaminen tehdään ensisijaisesti HaiPro- ja SPro-ilmoitusjärjestelmiä käyttäen.

Lastenkodin johtajan ja osaston lähiesihenkilön on ryhdyttävä toimenpiteisiin epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan taikka muun lainvastaisuuden korjaamiseksi. Ilmoitus voidaan tehdä salassapitosäännösten estämättä. Ilmoituksen vastaanottaneen henkilön on ilmoitettava ja ilmoituksen tehnyt henkilö voi ilmoittaa asiasta salassapitosäännösten estämättä valvontaviranomaiselle, jos epäkohtaa tai ilmeisen epäkohdan uhkaa taikka muuta lainvastaisuutta ei korjata viivytyksettä. Ilmoituksen tehneeseen henkilöön ei saa kohdistaa kielteisiä vastatoimia tehdyn ilmoituksen seurauksena. (Sote Valvontalaki 29§.)

Outamon lastenkodissa perehdytetään työntekijät lähiesihenkilön toimesta ilmoitusvelvollisuudesta ja sen käyttöön liittyvistä asioista. Jokaisen velvollisuus on tehdä epäkohtailmoitus, mikäli sellaisen havaitsee ja se vaarantaa asiakasturvallisuutta. Henkilöstöä myös lähetetään koulutuksiin, jotta tietoisuus epäkohtailmoitusten tekemisestä lisääntyy.

Spro-ilmoituksista, jotka koskevat Outamon lastenkodin asiakkaita tulee aina ilmoitus lastenkodin johtajalle. Ilmoitus käsitellään yhdessä osaston lähiesihenkilön ja tarvittavien muiden työntekijöiden kanssa ja ryhdytään välittömiin toimenpiteisiin. Spro-ilmoitukseen vastataan ja kirjataan toimenpiteet 2 viikon kuluessa. Lisäksi mietitään, että miten vastaisuudessa voidaan välttyä, ettei asia toistu.

Outamon lastenkodin esihenkilökokouksessa tai turvallisuusvastaavien kokouksessa yhdessä esimiesten käsitellään aina joka kuukausi edellisen kuukauden Spro- ja HaiPro-ilmoitukset. Lastenkotitoiminnan asiakasturvallisuuskokouksessa jokaisen kuukauden alussa käsitellään edellisen kuukauden Spro-ilmoitukset ja vakavat HaiPro-ilmoitukset. Lisäksi ilmoitukset käsitellään lastensuojelun johtoryhmän asiakasturvallisuuskokouksessa jokaisen kuukauden alussa. Lastenkodin henkilökunta noudattaa työturvallisuusohjetta ”Työturvallisuusohje uhka- ja vaaratilanteisiin lastenkodeissa 28.10.2021” ja toimii ensisijaisesti väkivaltaa ehkäisevästi. Ohje paperisena osastoilla ja digitaalisena lastenkodin sähköisissä kansioissa.

Henkilökunnalle järjestetään toimialan sisäisiä asiakasturvallisuuskoulutuksia. Yleisten koulutusten lisäksi on erillisiä infektioiden, lääkehoidon ja tapaturmien ehkäisyyn liittyviä koulutuksia. Intranetissä on koko henkilökunnan käytettävissä asiakasturvallisuussivusto. Sinne on koottu yleistietoa asiakasturvallisuudesta ja kerrotaan toimialan omasta toiminnasta sen edistämiseksi.

4.1.1 Epäkohtien ja vaaratapahtumien tunnistaminen ja niistä ilmoittaminen

Lastenkodissa turvallisuutta edistetään ja korjataan henkilöstön hyvällä perehdyttämällä ja osaamisen kehittämällä. Lastenkodin turvallisuusohjeistus pidetään ajan tasalla ja se on henkilöstölle saatavilla helposti.

Asiakasturvallisuus varmistetaan työn arjessa, joten kehittämistarpeita ja riskejä tunnistetaan osana toimintaa. Riskien ja epäkohtien tunnistamisessa pyritään ennakoivaan tunnistamiseen ja havainnointiin, jotta tarvittavia toimenpiteitä voidaan tehdä ennen ei-toivottujen tapahtumien toteutumista. Esihenkilöllä on merkittävä rooli siinä, että henkilöstö tuo esille työhön liittyvät riskit ja yhdessä mietitään toimenpiteet asioiden korjaamiseksi ja kehittämiseksi.

Asiakasturvallisuuden riskien hallintaa ovat esimerkiksi lastenkodin käytössä olevat prosessit, yhtenäiset toimintatavat ja hyvät käytänteet, kirjaamiskäytänteet, asiakkaan tietojen ja tilanteen tiedonkulun varmistaminen.

Arjen hallinnassa ja riskien ennakoinnissa tehdään jatkuvasti suunnitelmallista työtä tiimeissä ja tarkastetaan toimintamalleja. Osastoilla arjen struktuurit luovat turvallisuuden tunnetta lapsille ja yksilöllisesti huomioidaan lasten erityispiirteet- sekä tarpeet. Hoitohenkilökunnan yhteiset toimintalinjat tukevat lasten hoitoa- ja kasvatusta. Lasten hoitoa- ja kasvatusta suunnitellaan lastenkodin rakenteisiin sovitussa kokouksessa säännöllisesti. Tällaisia kokouksia ovat säännölliset hoitotiimit, osastokokoukset, esimieskokoukset. Hoitotiimi kokoukseen osallistuu erikoislääkäri ja psykologi hoitohenkilön lisäksi ja osastokokouksiin ja esimieskokouksiin pyydettyinä.

Työntekijät ilmoittavat havaitsemansa epäkohdat, vaaratapahtumat tai niiden uhat omalle esihenkilölleen lähtökohtaisesti käytössä olevien järjestelmien kautta (HaiPro, SPro ja Työsuojelupakki). Vaaratapahtumien, havaittujen epäkohtien ja läheltä piti -tilanteiden käsittelyyn kuuluu niiden puheeksi ottaminen, kirjaaminen, analysointi, tarvittavat toimenpiteet ja raportointi. Vastuu riskien hallinnassa ja saadun tiedon hyödyntämisessä kehittämiseen on osaston lähiesihenkilöllä. Lähiesihenkilö keskustelelee myös lastenkodin johtajan kanssa sellaisista turvallisuuteen liittyvistä asioista, jotka tarvitsevat viedä eteenpäin. Työntekijöiden vastuulla on epäkohtien tunnistaminen arjen työssä, niihin reagointi ja tiedon saattaminen johdon käyttöön. Esihenkilö vastaa käytäntöjen luomisesta asiakasturvallisuustyön toteutumisen tueksi.

Vaaratapahtumien ja epäkohtien käsittelyyn kuuluu avoin ja rakentavakeskustelu työntekijöiden, asiakkaan ja tarvittaessa omaisten ja läheisten kanssa. Avoin ja rakentava keskusteluilmapiiri tukee hyvän turvallisuuskulttuurin rakentamista lastenkodissa. Jos tapahtuu vakava, mahdollisesti korvattavia seurauksia aiheuttanut haittatapahtuma, asiakasta tai omaista informoidaan korvausten hakemisesta.

4.1.2 Epäkohtien ja vaaratapahtumien käsittely ja raportointi

	Käsittelyfoorumi	Käsittelyn tiheys	Vastuuhenkilö	Käsittelyfoorumi
HaiPro	Osastojen osastokokoukset Lastenkodin esihenkilökokous	1 krt/kk 1 krt/kk	Lähiesihenkilö Lastenkodin johtaja	
SPro	Osastojen osastokokoukset Lastenkodin esihenkilökokous	1 krt/kk 1 krt/kk	Lähiesihenkilö Lastenkodin johtaja	

	Lastenkotitoiminnan esihenkilökokous	1 krt/kk	Lastenkotitoiminnan päällikkö	
Työsuojelupakki	Osastojen osastokokoukset Lastenkodin esihenkilökokous	1 krt/kk Joka toinen kuukausi	Lähiesihenkilö Lastenkodin johtaja	

Uhka- ja vaaratilanneilmoitukset käsitellään aina välittömästi kyseisten työntekijöiden kanssa.

4.2 Vakavien vaaratapahtumien selvittely

Vakavien vaaratapahtumien ja epäkohtien tarkempaan selvittelyyn on toimialalla käytössä erillisessä toimintaohjeessa (TOIM028, Vakavien vaaratapahtumien selvittely potilas- ja asiakasturvallisuuden kehittämiseksi Helsingin sosiaali- ja terveystoimessa) kuvattu menettelytapa ja selvittelyprosessi. Erityistä huomiota kiinnitetään toiminnan kehittämiseen vaaratapahtumien ja epäkohtien selvittelyn pohjalta. Vakavassa vaaratapahtumassa tai epäkohdassa asiakkaalle on aiheutunut tai melkein aiheutunut merkittävää haittaa tai huomattavaa pysyvää haittaa tai hänen henkeensä tai turvallisuuteensa on kohdistunut vakava vaara. Vakava vaaratapahtuma tai epäkohta on voinut myös kohdistua suureen joukkoon ihmisiä. Vakava haitta tarkoittaa kuolemaan johtanutta, henkeä uhannutta, sairaalahoidon aloittamiseen tai jatkamiseen johtanutta, pysyvään tai merkittävään vammaan ja toimintaesteisyyteen tai kyvyttömyyteen johtanutta tilannetta tai muuta erityisen vakavaa tapahtumaa.

Helsingin sosiaali- ja terveyspalveluissa on käytössä sekä HaiProssa että SProssa vakavien vaaratapahtumien ja epäkohtien selvittelyosio. Toimintaohje ”Vakavien vaaratapahtumien selvittely” ohjeistaa selvittelyprosessin tarkemmin.

Tukea vakavien vaaratapahtumien selvittelyyn annetaan hallinnon Laadun ja valvonnan tuki – yksiköstä. Vakavan vaaratapahtuman yhteydessä on tärkeää huomioida kaikki asianosaiset ja järjestää tarpeen mukaan kiireellisesti tukea asiakkaanlisäksi hänen läheisilleen sekä asiakkaan prosessissa ja/tai tilanteessa mukana olleille työntekijöille.

Vakavan vaaratapahtuman johtaminen ja selvittelyprosessi on aina esihenkilöiden vastuulla lastenkodissa. Selvittäminen alkaa välittömästi ja toimenpiteisiin ryhdytään viipymättä. Lastenkodin johtaja on yhteydessä lastenkotitoiminnan päällikköön tapahtumasta. Tarvittaessa järjestetään kriisiapua tarvitseville ja asiaa selvitetään kaikkien asianosaisten kanssa viipymättä. Esihenkilöiden hyvä yhteistyö ja käsittely henkilöstön kanssa auttavat tunnistamaan vakavat vaaratapahtumat sekä suunnittelemaan toimenpiteet, jotta jatkossa ei samanlaista tilannetta pääse toistumaan.

4.3 Asiakkaiden ja potilaiden hyvinvoinnista huolehtiminen

Lastenkodissa asuvien lasten hyvinvoinnin edistäminen ja heidän toimintakyvystään ja edellytyksistään huolehtiminen on osa asiakasturvallisuutta. Lasten toimintakyvystä arjessa sekä yleisvoinnista ja sosiaalisista mahdollisuuksista huolehtiminen on osa vaaratapahtumien ennaltaehkäisyä.

4.3.1 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Toimintakyky tarkoittaa ihmisen fyysisiä, psyykkisiä ja sosiaalisia edellytyksiä selviytyä hänelle itselleen merkityksellisistä ja välttämättömistä jokapäiväisen elämän toiminnoista siinä ympäristössä, jossa hän elää. Toimintakyvyllä on monta ulottuvuutta: fyysinen, psyykinen, kognitiivinen ja sosiaalinen toimintakyky. Toiminnan laadun kannalta on keskeistä määritellä yksikössä käytössä olevat keinot ja mittarit asiakkaan toimintakyvyn, hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämiseen.

Outamon lastenkodissa lapsen terveydentilaa, toimintakykyä ja hyvinvointia seurataan säännöllisesti. Lapsen omaohjaaja arvioi lapsen hyvinvointia lapsen ja muiden hoitoon osallistuvien työntekijöiden kanssa. Sijoitukseen tullessaan monilla lapsilla on toimintakyvyssä, toiminnanohjauksessa ja psyykkisessä voinnissa suuria haasteita. Lastenkodin tehtävänä on tukea lasta arjessa sekä löytää lapsen toimintakykyä, kasvua ja kehitystä edistäviä tukikeinoja.

Lyhyiden sijoitusten aikana tai sijoituksen alussa lapsen hyvinvoinnin arvioiminen on haastavaa. Sijoituksen ollessa pitempi ja keskinäisen tutustumisen edetessä on ohjaajien helpompi tehdä lapsen hyvinvointia koskevia havaintoja. Tutustumisen myötä lapsen itsensä on myös helpompi kertoa omia näkemyksiään työntekijöille. Lapsen ikä vaikuttaa myös havaintojen tekemiseen ja niistä keskustelemisen mahdollisuuksiin.

Outamon lastenkodissa lapsia hoidetaan ikätason edellyttämällä ja mahdollistamalla tavalla yhteistyössä perheiden kanssa. Lastenkodissa lapsen kanssa työskentelee myös psykologi ja kerran viikossa läsnä oleva erityislääkäri. Päivittäistä yhteistyötä Outamon koulun kanssa, sillä opettajat ja muu henkilökunta tekevät arvokkaita havaintoja lapsen hyvinvoinnista päiväaikaan koulussa. Outamon esimiehet tapaavat koulun rehtoria viikottaisessa kokousrakenteessa.

Lasten perusterveydenhuolto on järjestetty kunnallisessa terveydenhuollossa Lohjalla. Myös äkilliset sairastumiset hoidetaan omalla terveysasemalla. Lapsen tullessa sijoitukseen lapselle järjestetään perusterveydestarkastus lastenkodin ostopalvelulääkärin tai kunnallisen lääkärin toimesta.

Keskustan terveysasema

- Ojamonkatu 36, 08100 Lohja, p. 0947636440
- ma-pe 8-15:30. Arkisin ja virka-aikaan kiireettömät ja kiireelliset yhteydenotot; ajanvaraus tai ohjaaminen päivystykseen Lohjan sairaalalle.
- Ma-pe klo 16–08, viikonloppuisin ja juhlapyhinä voit hakeutua Lohjan sairaalan päivystykseen (Sairaالاتie 8, B-ovi). Soita Päivystysavun numeroon 116 117 ennen päivystykseen lähtöä.

Helsingissä ollessaan päivystysaikaan lapset käyttävät Helsingin palveluita (sekä somaattiset että psykiatriset ongelmat):

- alle 16-vuotiaat lapset: Uusi lastensairaala, Stenbäckinkatu 9, Helsinki, p. 09-4711
- 16 vuotta täyttäneet: Haartmanin sairaala, Haartmaninkatu 4, Helsinki, p. 09-4711

Outamon lastenkodissa monilla lapsilla on Lohjan nuorisopsykiatrian poliklinikan hoitokontakti erikoissairaanhoidossa, johon mennään joko ostopalvelulääkärin tai terveyskeskuslääkärin lähetteellä. Psykiatrian kanssa järjestetään säännöllisiä verkostokokouksia ja lapsen hoitava lääkäri tekee lapsen kokonaisuhoitosuunnitelman.

Virka-aikana 13–17-vuotiaiden lasten kiireellisissä psykiatrian konsultaatioasioissa päivystyspuhelimena toimii numero p. 0947180400. Pääsääntöisesti kuitenkin tavoitellaan lapsen omaa hoitavaa lääkäriä. Virka-ajan ulkopuolella kiireellisissä lapsen psykiatrisissa päivystysasioissa toimii konsultaatiopuhelin p. 050-4279054. Johon voi olla yhteydessä kaikkien alle 18-vuotiaiden asioissa.

Lasten hampaiden kunnosta huolehtii ostopalvelu hammaslääkäri Lohjalla ja lisäksi tarvittaessa suun terveydenhuolto Helsingissä.

Hammaslääkäri palvelut:

4.3.2 Ravitsemus

Lasten ravitsemuksessa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan julkaisemia suosituksia ja niihin perustuvia oppaita huomioiden yksilölliset tarpeet. Lasten riittävä ravinto ja nesteen saanti sekä ravitsemuksen taso ovat tärkeitä ja niitä tulee seurata ja arvioida. Hyvä ja monipuolinen ravitsemus on toimintakyvyn edellytys, joka turvaa päivittäisen elämän sujumisen ja parantaa elämänlaatua.

Lastenkodissa on säännölliset ruokailuajat lapsille, jotta lapset tietävät ennalta, milloin ruoka on tarjottavana. Outamossa lounas ja päivällinen valmistetaan arkisin ruokailustan mukaisesti Outamon keittiöllä ja osastoilla aamu, väli ja iltapalat joko laitospulaisen tai hoitohenkilöstön toimesta. Elintarvikkeet pääosin tilataan tukusta Outamon keittiön esimiehen toimesta. Työntekijöiltä vaaditaan hygieniapassi ja lastenkodissa on ruokahuollon omavalvontasuunnitelma. Lapsilta kysytään toiveita mitä ruokaa he haluaisivat, jotta lapsilla on mahdollisuus vaikuttaa ruokaan mitä tarjotaan lastenkodissa. Lasten erityistarpeet/rajoitukset ruokavaliossa huomioidaan ruoan valmistuksessa. Myös lapsen voivat osallistua ruuanvalmistukseen halutessaan. Leivonta on usean lapsen harrastus myös.

Outamon lastenkodissa on lapsia, joihin usein liittyy myös syömiseen liittyvät erityispiirteitä. Lisäksi lapsen psyykkiseen oireiluun voi liittyä syömishäiriötä. Lapsen ruokailuun kiinnitetään erityistä huomiota ja näissä tapauksissa on mahdollisuus konsultoida ravitsemusterapeuttia. Ruokailuhetket ovat keskeisiä arjen rakenteita ja hoitohenkilökunta osallistuu ruokailuhetkiin.

Ravitsemukseen liittyviä riskejä ovat allergioihin tai vakaumuksellisiin erityisruokavalioihin liittyvät virheet. Osastojen on tärkeää pitää ruokapalveluesihenkilöä ajan tasalla lasten ruokavalioista ja uuden lapsen muuttaessa lastenkotiin em. asiat käydään läpi ensi tilassa. Allergiatapauksissa mahdollisen virheen sattuessa otetaan yhteyttä ympärivuorokautiseen terveysneuvontaan. Vakavien allergiaoireiden ilmetessä lapsi toimitetaan oikean terveydenhuollon päivystykseen.

4.3.3 Tartuntatauti- ja infektioiden ennaltaehkäisy sekä hygieniakäytännöt

Outamon lastenkodissa noudatetaan valtakunnallisia hygieniakäytäntöihin liittyviä säädöksiä, suosituksia ja ohjeita. Kaikissa sosiaali- ja terveydenhuollonpalveluissa henkilökunnan tulee noudattaa hygieniaohteita ja ajankohtaisia ohjeistuksia, jotka löytyvät toimialan sisäisiltä verkkosivuilta. Konsultaatioapua saa hygieniahoidajilta, epidemiologisesta toiminnasta sekä Helsingin sairaalan konsultoivilta infektiolääkäreiltä.

Jokaisessa toimintayksikössä on torjuttava hoitoon liittyviä infektioita (Tartuntatautilaki 17 §). Toimintayksikön johtajan vastuulla on varmistaa henkilöstön osaaminen ja yhteisesti sovittujen ohjeiden noudattaminen.

Lapsille opetetaan ja ohjataan hygieniataitoja lastenkodissa. Käsien pesua ohjataan lapsille hoitohenkilökunnan toimesta, jolla torjutaan myös tarttuvien tautien leviämistä. Osastojen viikko-ohjelmissa on suunniteltu lapsikohtaisesti omien huoneiden siivouspäivät. Lapsia ohjataan omien vaateiden pyykinpesussa.

Monilla lastenkodin lapsista on haasteita hygienian hoidossa heidän tullessaan sijoitukseen. Varsinkin lapsen huono hammashygieneia aiheuttaa suuria terveydellisiä riskejä. Hygienian huono hoito liittyy paljon lapsen psyykkiseen hyvinvointiin tai neuropsykiatrisiin erityispiirteisiin.

Lasten yksilöllisissä hoito- ja kasvatussuunnitelmissa voidaan asettaa tavoitteet ja keinot henkilökohtaisen hygienian hoidon parantamiseksi. Käytännössä ohjaajat huolehtivat ja ohjaavat lapsia hygienian hoidossa ikätasoisesti.

Lastenkodin ylläpitösiivous hoidetaan omaan henkilökuntaan kuuluvien laitosapulaisten voimin. Lasten huoneiden siivouksesta yhdessä lapsen kanssa huolehtii hoitohenkilökunta toimien samalla esimerkkinä. Pyykkihuollosta huolehtii laitosapulaiset ja hoitohenkilökunta. Laitosapulaiset myös tekevät muita kodinhuollollisia töitä.

Hoitohenkilökunnan kohdalla korostetaan hyvää käsihygieniää ja tarttuvien tautien kohdalla myös käsihuuhteen käyttöä. Osastoilla on myös saatavilla kirurgisia suusuojaimia, joita suositellaan käytettävän lähikontaktissa lapsen kanssa silloin kun lapsella on limaisia eritteitä tuottava infektio. Käsihuuhtetta on saatavilla henkilökunnan tiloissa, koska turvallisuussyistä sitä ei voi pitää esillä tiloissa missä lapset liikkuvat.

4.4 Lääkehoito

Turvallinen lääkehoito perustuu säännöllisesti seurattavaan ja päivitettävään lääkehoitosuunnitelmaan. Sosiaali- ja terveysministeriön Turvallinen lääkehoito –oppaassa (STM 2021) linjataan muun muassa lääkehoidon toteuttamiseen periaatteet ja siihen liittyvä vastuunjako sekä vähimmäisvaatimukset, jotka jokaisen lääkehoitoa toteuttavan yksikön on täytettävä. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan turvallisen lääkehoidon kokonaisuutta ohjeistaa Turvallinen lääkehoito –toimintaohje (TOIM024) sekä toimintaohjeeseen liittyvä lääkehoitosuunnitelman mallipohja, jota palvelujen lääkehoitosuunnitelmatyöryhmät hyödyntävät päivittäessään omia lääkehoitosuunnitelmiaan. Yksiköiden lääkehoitosuunnitelmien tulee olla linjassa ko. palvelun lääkehoitosuunnitelman kanssa.

4.4.1 Lääkehoitosuunnitelma ja lääkehoidon toteuttaminen

Helsingin lastenkodeissa toteutetaan luvanvaraista lääkehoitoa, joka edellyttää hoitohenkilöstöltä lääkehoitoluvan suorittamista. Helsingin kaupungin lääkehoitolupiin liittyvissä teoriaopinnoissa oppimisympäristönä käytetään LOVE:a (Lääkehoidon osaaminen verkossa) sekä 4 päivän kestoista erillistä lääkehoidon koulutusta.

Helsingin kaupungin ympärivuorokautiseen sijaishuoltoon on laadittu yhteinen lääkehoitosuunnitelma, jota päivitetään vuosittain erillisen työryhmän toimesta. Lastenkodeissa toteutetaan luvanvaraista lääkehoitoa, joka edellyttää hoitohenkilöstöltä lääkehoitoluvan suorittamista. Lääkehoitolupakäytännöt on kuvattu lääkehoitosuunnitelmassa.

Lääkehoitosuunnitelman liiteosiossa jokainen toimintayksikkö kuvaa tarkemmin lääkehoidon toteuttamisen seurannasta ja arvioinnista vastaavat henkilöt, lääkkeiden säilyttämisen ja toteuttamisen tarkemmat vastuut, toimintayksikössä mahdollisesti säilytettävät riskilääkkeet ja lääkehoitoon liittyvät riskitekijät sekä niihin varautumiset.

Lastenkodin johtaja vastaa lääkehoidon toteuttamisen kokonaisuudesta. Esihenkilöllä on velvollisuus varmistaa ja seurata henkilökuntansa lääkehoitoon ja lääkinnällisiin laitteisiin liittyvää osaamista sekä toiminnan laatua. Lähiesihenkilö arvioi osastonsa työntekijöiden osaamista ja huolehtii, että osaamista seurataan, ylläpidetään ja kehitetään. Lähiesihenkilö seuraa, että lääkehoitoa toteuttaa vain ne työntekijät, joilla on tarvittavat luvat lääkehoidon toteuttamiseen.

Outamon lastenkodissa työskentelee jokaisella osastolla sairaanhoitajia, joilla on päävastuu lääkehoidon toteutuksesta ja asiakaskohtaisista reseptien uusimisesta sekä lääkehoitokaapin sisällön ja siisteyden huolehtimisesta. Lastenkodin johtaja järjestää kaksi kertaa vuodessa sairaanhoitajille kehittämisiltapäivän, jossa lääkehoidon käytäntöjä kehitetään sekä varmistetaan lääkehoidon turvallisuuden ja laadun mukainen työskentely. Sairaanhoitajat auditoivat ristiin osastoittain lääkehoitokaapit kerran vuodessa, joiden tulokset käsitellään seuraavassa sairaanhoitajien tapaamisessa.

Lääkehoitoprosessiin liittyy eri vaiheissa riskejä, joita ennalta ehkäistään koulutuksella ja työtapojen tarkastelulla. Haipro -sovellusta käyttämällä mahdollistetaan lääkitykseen liittyvä vaaratapahtumista oppiminen. Haipro-ilmoituksia käydään yhdessä läpi joka kuukausi työryhmän osastokokouksissa. Lääkkeiden ostoa varten pitää aina olla valmiina Bosti-ostotilauslappu, jotta

lääkkeet saadaan haettua. Lääkkeet haetaan lähiapteekista. Työn organisoinnilla pyritään ennaltaehkäisemään riskejä, kuten lääkkeiden loppuminen lääkekaapista tai apteekista.

Outamoon tehtiin 16.4.2024 lääkitysturvallisuusauditointi. Se toteutettiin HUS:n proviisoreiden toimesta. Auditoinnissa käytiin läpi käytössä olevat hyvät toimintatavat, kehittyvät toimintatavat ja kehittämiskohteet.

4.4.2 Rajattu lääkevarasto

Outamon lastenkodin osastoilla ei ole käytössä erillistä lääkevarastoa. Lääkehoitokaapissa säilytetään asiakaskohtaisesti kaikki lääkkeet. Yhteisinä voivat löytyä ainoastaan lääkehiili, joditabletit ja kyypakkaus.

4.5 Laite ja tarviketurvallisuus

Lääkinnällisten laitteiden hallintaa määrittää toimintaohjeistus ”Lääkinnällisten laitteiden hallinnointi ja vaaratilanteista ilmoittaminen sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla”.

Laitehankinnat tehdään Helsingin kaupungin hankintasääntöjen mukaisesti ja niiden suunnittelussa ja hallinnassa on keskeistä lääketieteellinen ja hoitotyön asiantuntijuus. Laite- ja tarvikkehankinnat tehdään osastokohtaisesti tarpeiden mukaisesti. Sosiaali- ja terveystoimen lääkintälaitteiden vastaanottotarkastuksesta vastaa HUS:n lääkintätekniiikan keskus, joka vastaa myös Mequsoft-laiterekisteristä. Laitteiden huollosta huolehtivat HUS:n lääkintätekniiikan keskus sekä laitetoimittajat.

Käytössä olevien lääkinällisten laitteiden tiedot viedään laiterekisteriin Mequsoft-järjestelmään. Laiterekisteriin kirjataan sijaintitiedot ja tarvittaessa huoltotiedot ja vaaratilanteet. Valti-järjestelmästä tilatuista lääkinällisistä laitteista löytyy laiterekisterin edellyttämä viivakoodi. Ympäri vuorokautisessa lasten kotitoiminnassa lääkinällisiksi laitteiksi määritellyjä laitteita ovat mm. kuumemittarit, alkometrit, verenpainemittarit, verensokerimittarit ja pulssioksimetrit. Laitteet inventoidaan vuosittain.

Laitteita käytetään laitevalmistajan ohjeiden mukaisesti. Lääkinällisiä laitteita käyttävällä henkilökunnalle varmistetaan riittävä, turvallisen käytön edellyttämä osaaminen. Ympäri vuorokautisessa lasten kotitoiminnassa käytössä olevien lääkinällisten laitteiden osaaminen hankitaan peruskoulutuksen aikana. Sähköiset laitepassit otetaan käyttöön osana lääkinällisten laitteiden osaamisen varmistamista ja dokumentointia vuoden 2025 aikana.

Mahdollisista asiakasturvallisuuspoikkeamista ilmoitetaan Hai-pro-epäkohtajärjestelmän kautta.

Lasten kotitoiminnan lääkinällisten laitteiden vastuhenkilö on lasten kotitoiminnan päällikkö Minna Pitkänen.

Lisätiedot sote.laitetiimi@hel.fi

5 Asiakkaan asema, oikeudet ja oikeusturva

5.1 Palveluihin hakeutuminen ja palveluiden saatavuuden määräajat

Outamon lastenkotiin lapset tulevat sijoitukseen Helsingin kaupungin lastensuojelun asiakasohjausyksikön kautta. Sosiaalityöntekijä tekee palvelulähetteen asiakasohjausyksikköön lapsen tarvittaessa ympärivuorokautista sijaishuoltoa. Lastenkoti tekee arvion lapsen sopivuudesta vapaaseen paikkaan ja lapsiryhmään. Lastenkodin johtaja tekee päätöksen uuden lapsen ottamisesta lastenkotiin.

5.2 Asiakkaan hoidon suunnittelu

Outamon lastenkodissa lapsen kuntouttava hoito perustuu suunnitelmallisuuteen sekä hoidon vaikutusten arviointiin. Hoidon ja kasvatuksen suunnittelussa huomioidaan lapsen tarpeet ja toiveet.

Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä vastaa lapsen asiakassuunnitelman laadinnasta ja päivittämisestä. Asiakassuunnitelma tarkistetaan yhteistyössä huoltajan, lapsen ja lastenkodin kanssa. Suunnitelmaan kirjataan sijaishuollon tavoitteet ja tarkoitus, lapsen ja perheen tuen tarve sekä ne tukitoimet millä lapsen tarpeisiin pyritään vastaamaan.

Lastenkodin vastuulla on laatia ja päivittää vähintään puolen vuoden välein lapselle hoito- ja kasvatussuunnitelma, johon asetetaan tavoitteet ja keinot tavoitetyöskentelyn tueksi. Hoito- ja kasvatussuunnitelma pohjautuu asiakassuunnitelmaan. Suunnitelman laadinnassa on tärkeää ensin tunnistaa lapsen tuen tarpeet. Suunnitelma laaditaan Apotti asiakastietojärjestelmään yhteistyössä lapsen, huoltajien ja sosiaalityöntekijän kanssa. Tavoitteiden toteutumista arvioidaan lapsen, vanhempien ja sosiaalityöntekijän kanssa yhdessä ja jokaisen arviointi dokumentoidaan. Jokaisen osallisuus arviointiin toteutuu suunnitelmaan sisäänrakennetun arvioinnin ja palautteen avulla. Lisäksi omaohjaajat tekevät lapsen kuukausiarvioinnin säännöllisesti kuuden viikon välein. Kuukausiarviointiin pyritään laatimaan lapsen kanssa yhdessä Apottiin ja siihen kirjataan lapsen ajatuksia ja toiveita omasta hoidostaan.

Vaikuttavuuden arvioinnissa voidaan käyttää apuna myös SDQ-mittaria jokaisen lapsen kohdalla. SDQ mittarin avulla kerätään tietoa vastaajien kokemuksesta lapsen psykososiaalisesta hyvinvoinnista. Kyselyyn vastaavat lapsi, huoltaja ja lastenkodin osaston hoitohenkilökunta. SDQ-mittarin tulokset analysoi lastenkodin psykologi. vaikuttavuuden arvioinnilla nähdään, onko lastenkodin hoidolla pystytty vaikuttamaan lapsen kasvuun ja kehitykseen myönteisesti ja millä tavalla.

Outamon lastenkodissa lapsen hoidollisia tarpeita arvioidaan myös osastokokouksissa ja hoitotiimeissä. Hoitotiimi on moniammatillinen kokoonpano, johon osallistuu Outamon erikoislääkäri lastenkodin oman hoitohenkilöstön lisäksi. Hoitotiimi kokoontuu kerran viikossa.

Lastenkodin lapset käyvät suunnitelluissa kotiharjoitteluissa vanhempien luona. Kotiharjoitteluita varten laaditaan yhdessä vanhemman ja lapsen kanssa kotiharjoittelusuunnitelma. Kotiharjoittelun jälkeen tehdään yhdessä arviointi sen onnistumisesta ja yhdessä sovituista tavoitteista.

Osastojen esihenkilö vastaa hoito- ja kasvatussuunnitelmien tarkastamisesta ja aktiiviseksi saattamisesta Apotti asiakastietojärjestelmässä. Lisäksi seurataan, että suunnitelmat ja arvioinnit

on lähetetty huoltajille. Sosiaali- ja terveyden huollon valvontalaki (1.1.2024 tullut voimaan) velvoittaa sotealan palveluiden tuottajien omavalvontaan, joka edistää asiakasturvallisuutta ja palvelun laatua. Outamon lastenkodissa valvontalain mukaista omavalvontaa tehdään esihenkilöiden kanssa sovituista seurattavista asioista ja esihenkilöt raportoivat asioiden toteutumisesta neljä kertaa vuodessa yhteisissä tapaamisissa.

5.3 Asiakkaan itsemääräämisoikeus

Itsemääräämisoikeus on jokaiselle kuuluva perusoikeus, joka muodostuu oikeudesta henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen. Siihen liittyvät läheisesti oikeudet yksityisyyteen ja yksityiselämän suojaan. Henkilökohtainen vapaus suojaa henkilön fyysisen vapauden ohella myös hänen tahdonvapauttaan ja itsemääräämisoikeuttaan. Henkilökunnan tehtävänä on kunnioittaa ja vahvistaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta ja tukea hänen osallistumistaan palvelujensa suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Lastenkodissa jokaisella lapsella on oma huone, jossa lapsi voi vapaasti olla omassa rauhassa. Henkilökunnalla on oikeus mennä huoneeseen tarvittaessa mutta lapsen yksityisyyttä kunnioittaen. WC ja pesutilat ovat sisältäpäin lukittavia. Lapset saavat vaikuttaa oman huoneensa sisustamiseen ja tuoda omia tavaroita viihtyisyyden lisäämiseksi. Jokainen lapsi saa myös sijoituksen alussa sisustusrahan. Lapsen huone sisustetaan pääosin paloturvallisilla teksteileillä.

Lasten koskemattomuutta kunnioitetaan niin pitkälle kuin mahdollista. Lapsen henkilökohtaista oikeutta, vapautta ja koskemattomuutta voidaan rajata ainoastaan lastensuojelulain mukaisilla rajoitustoimenpiteillä, joista tehdään asianmukaiset kirjalliset päätökset ja dokumentoinnit. Mikäli lapsi käytöksellään tai toiminnallaan vaarantaa omaa tai muiden henkilöiden terveyttä tai turvallisuutta voidaan puuttua hänen koskemattomuuteensa lastensuojelulain mukaisilla rajoitustoimenpiteillä.

Lastenkodissa lapset saavat osallistua omien suunnitelmiansa tekoon ikätasoisesti. Omaohjaajat huolehtivat erityisesti lapsen osallisuuden toteutumisesta. Kuukausiyhteenveto pyritään laatimaan lapsen kanssa yhdessä Apottiin ja siihen kirjataan lapsen ajatuksia ja toiveita omasta hoidostaan.

Lastenkodin lasten säännöillä turvataan kaikkien oikeutta koskemattomuuteen ja turvallisuuteen. Työntekijöille suunnatuilla kasvatuksellisilla toimintaohjeilla työntekijät pystyvät toimimaan kaikkien lasten suhteen oikeudenmukaisesti ja itsemääräämisoikeutta kunnioittaen.

Lapset saavat kahden viikon välein käyttövaroja, joihin lapsilla on itsemääräämisoikeus. Lapsella ja vanhemmilla on mahdollisuus tutustua lastenkotiin ennen lapsen sijoituksen alkamista. Tutustumiskäynnille pyritään järjestämään tulevan omaohjaajan tapaaminen ja lapsen sekä perheen toiveita kysytään.

Ympäri vuorokautista lastensuojelun laitoshoidoa toteutetaan lähtökohtaisesti rajoittamatta henkilön itsemääräämisoikeutta. Lastensuojelulain mukaisia rajoitustoimenpiteitä voidaan kohdistaa ainoastaan sijaishuollossa olevaan ja laitoshoidon sijoitettuun lapseen. Pysyohje 124 ohjaa lastensuojelulain mukaisten rajoitustoimenpiteiden käyttöä. Asiakkaan hoito ja huolenpito perustuvat ensisijaisesti vapaaehtoisuuteen ja yhteisymmärrykseen. Rajoitustoimenpiteille on aina oltava laissa säädetty peruste ja sosiaalihuollossa itsemääräämisoikeutta voidaan rajoittaa ainoastaan silloin, kun asiakkaan tai muiden henkilöiden terveys tai turvallisuus uhkaa vaarantua. Rajoitustoimenpiteistä tehdään asianmukaiset kirjalliset päätökset Apottiin voimassa olevan ohjeistuksen mukaisesti. Mahdolliset rajoitustoimenpiteet toteutetaan lievimmän rajoittamisen periaatteen mukaisesti ja turvallisesti henkilön ihmisarvoa kunnioittaen.

Lastenkotitoiminnassa on laadittu tarkempi menettelytapaohje rajoitustoimenpiteiden tekemiseen työntekijöiden tueksi, joilla varmistetaan päätösten asianmukaisuus. Rajoitustoimenpiteiden päätöksenteko oikeutta on delegoitu lähiesihenkilöille ja ohjaajille johtajan päätöksellä. Yhteydenpidonrajoittamispäätöksen tekemiseen on oikeus vain johtajalla. Lastensuojelujohtaja on määrännyt 28.6.2024 Outamon johtajan sijaiset sijaantulojärjestyksellä johtajan ollessa estyneenä.

Työntekijät saavat koulutuksen rajoitustoimenpiteiden tekemiseen sekä sisällölliseen osaamiseen. Rajoitustoimenpidepäätöksiä tehdessä tulee selvittää lapsen ja huoltajien mielipide toimenpiteestä. Lapset tarvitsevat useamman kerran keskustelua rajoitustoimenpiteen tarkoituksesta ja sen vaikutuksesta lapsen elämään. Rajoituspäätöksestä dokumentoidaan Apotti asiakastietojärjestelmään lapsikohtainen rajoituksen arviointi, jossa arvioidaan rajoituksen vaikuttavuutta. Arviointia tulee käydä yhdessä lapsen ja huoltajan kanssa.

Yhteydenpidon rajoittaminen tulee tehdä aina reaaliaikaisesti. Arkisin yhteydenpidon rajoittamisen päätöksen tekee Outamon lastenkodin johtaja. Outamossa on virka-ajan ulkopuolella johtajan varaolo. Varalla voi olla johtajan sijaiset lastensuojelujohtajan määräyksen mukaisesti. Lastensuojelun johtaja totesi, että lastensuojelulaitoksen johtajan sijainen voi tehdä toimivaltansa puitteissa lastensuojelulain 11 luvun mukaisia rajoittamispäätöksiä (lsl 61 § 2 mom.)

5.4 Asiakkaiden, potilaiden ja läheisten osallisuus

Outamon lastenkodissa lapsi/huoltajat/vanhemmat ovat osallisena omassa palveluprosessissaan. Lapsella ja vanhemmilla on mahdollisuus vaikuttaa asioihin ja heidän mielipiteitään kuullaan arjessa. Lastenkodista pidetään säännöllisesti yhteyttä vanhempiin ja informoidaan heitä koskevista asioista. Kaikki lasten kotiharjoittelut suunnitellaan ja sovitaan yhdessä vanhempien kanssa. Vanhempiin tai lapsiin ollaan yhteydessä joka kotiharjoittelujen ajan. Kotiharjoittelut ovat osa perheenyhdistämisen tavoitetta. Vanhemmilla on myös mahdollisuus käydä lastenkodissa sovitusti. Outamossa on mahdollisuus vanhempien yöpyä.

Suunnitelmat laaditaan yhdessä lapsen/perheen kanssa. Kuukausiarvioinnit tehdään yhdessä lapsen kanssa lapsen palautetta kautta ja lapsen mielipiteet dokumentoidaan arviointiin. Suunnitelmat ja kuukausiarviointi toimitetaan huoltajille. Omaohjaaja toimii lapsen mielipiteen varmistajana ja esille tuojana, mikäli lapsi ei itse siihen kykene tai halua.

Vanhempien ja muun läheisverkoston kanssa tehdään suunnitelmallisesti yhteistyötä ja tukityötä. Perheiden kanssa tehtävä työ lähtee perheen tarpeista. Työskentelyyn perheen kanssa osallistuu pääsääntöisesti osaston esimies, omaohjaaja ja erikseen sopien myös lääkäri ja Outamon koulun rehtori tai opettaja. Perheiden kanssa tehtävän työn yhtenä tavoitteena on löytää perheen vahvuudet käyttöön. Yhteistyön esimerkkinä voidaan ottaa kotiharjoitteluiden suunnittelu ja toteutus yhdessä perheen kanssa. Kotiharjoitteluiden vientien ja hakujen yhteydessä nähdään vanhempia ja tarpeen mukaan myös tehdään vanhemmuustyöskentelyä.

Lastenkodin osastoilla järjestetään lastenkokouksia viikoittain, joissa kuullaan lasten toiveita arjen toiminnan suhteen ja keskustellaan avoimesti kaikista esille nostetuista asioista kuten lasten ja hoitohenkilökunnan vuorovaikutuksesta. Lastenkokouksessa käsitellään ensisijaisesti arjen sujumista ja miten sitä voitaisiin parantaa, että kaikilla olisi hyvä olla.

Myös kaikessa toiminnallisuudessa ja sen suunnittelussa lapset ovat osallisia. Lasten toiveesta on järjestetty leirejä ja retkiä ja lapset saavat olla mukana suunnittelussa. Lapsen osallisuus suunnittelussa vahvistaa toimijuutta.

Tärkeintä ovat lapset kaiken keskiössä oman hoitonsa ja arkensa suunnittelussa. Lasten omat mielenkiinnon kohteet ja tuentarpeet ovat keskeinen perusta huolenpidolle. Pyrimme tukemaan heidän osallisuuttansa jo hoito- ja kasvatussuunnitelman tavoitteiden asettamisessa, mutta myös niiden arvioimisessa niin päivittäiskirjauksia tehtäessä, kuin kuukausiarviointeja koostaessakin, mutta tietenkin myös hoito- ja kasvatussuunnitelman tavoitteita arvioitaessa puolivuositain.

Tuemme vahvasti lapsen osallisuutta omaan arkeen liittyvissä valinnoissa, kuten harrastustoiminnan suunnittelussa, peruskoulupaikan ja jatko-opintojen valinnassa kuin vaikkapa siinä ketä läheisverkostostaan lapsi haluaa tavata. Tuemme ja kannustamme lasta motivoivalla keskustelulla tekemään elämässään sellaisia valintoja, jotka ovat hyvän elämän edellytyksiä unohtamatta kuitenkaan sitä, että jokainen on oman elämänsä keskiössä. Teemme selväksi jokaiselle lapselle ja nuorelle, että me uskomme heidän kykyynsä kasvaa ja kehittyä sekä pärjätä elämässään eikä koskaan ole liian myöhäistä valita toisin, vaikka arki ei sillä hetkellä sujuisikaan parhaalla mahdollisella tavalla.

Kirjaamisen kannalta osallisuus toteutetaan noudattamalla Helsingin kaupungin lastensuojelussa ja perhesosiaalityössä tehtyjä linjauksia siitä, mikä on riittävää ja laadukasta kirjaamista. Lastenkotitoiminnan osalta linjaus edellyttää lapsen äänen näkymistä kaikessa dokumentoinnissa. Lapsen näkemyksiä kirjataan päivittäiskirjauksissa lapsen yksilöllinen tilanne huomioon ottaen joko lapsen kanssa yhdessä, tai työntekijä kirjaa lapsen kanssa työvuorossa käytyjen keskustelujen pohjalta lapsen esiin tuomia asioita.

Hoito- ja kasvatussuunnitelma laaditaan yhdessä lapsen ja huoltajan/huoltajien kanssa ja he myös arvioivat suunnitelmaan asetettujen tavoitteiden toteutumista. Hoito- ja kasvatussuunnitelmien pohjalta arvioidaan säännöllisesti hoidon vaikuttavuutta. Hoidon vaikuttavuutta ja yhdessä asetettujen tavoitteiden toteutumista arvioivat säännöllisesti lapsi, huoltaja/huoltajat, vastuusosiaalityöntekijä ja lastenkodin hoito- ja kasvatushenkilökunnan edustaja. Kuukausiyhteenvedossa tarkastellaan yhdessä lapsen kanssa hoito- ja kasvatussuunnitelmaan kirjattujen tavoitteiden toteutumista arviointijaksolla ja siihen kirjataan lapsen oma sanallinen arvio niiden toteutumisesta.

5.5 Palautekanavat ja tiedon hyödyntäminen

Outamon lastenkodissa lapsille järjestetään viikoittain jokaisella osastolla lastenkokous. Lastenkokouksista laaditaan muistio. Lastenkokouksissa lapsilta kysytään toiveita toiminnan järjestämiseksi ja lapsilta itseltään nousevien asioiden käsitellyksi yhteisöllisesti. Muistiot jaetaan kaikille esimiehille ja oman osaston hoito- ja kasvatushenkilöstölle. Lasten palautteita käsitellään esimieskokouksissa.

Lapsen huoltaja/huoltajat antavat myös palautetta vähintään 6 kuukauden välein järjestettävässä lapsen hoito- ja kasvatussuunnitelma neuvottelussa, jossa arvioidaan koko sijoitusta ja onnistumista lapsen tarpeita vastaan. Lasten vanhemmilta tulleisiin palautteisiin vastataan viimeistään 7 vrk sisällä ja ryhdytään tarvittaessa toimenpiteisiin tilanteen selvittämiseksi ja toiminnan korjaamiseksi.

5.6 Sosiaali- ja potilasasiavastaava

Asiakas voi olla yhteydessä sosiaali- ja potilasasiavastaavaan, jos on tyytymätön saamaansa hoitoon, kohteluun tai palveluun sosiaali- ja terveydenhuollossa tai tarvitsee neuvoja oikeuksistaan sosiaali- ja terveydenhuollossa.

Sosiaali- ja potilasasiavastaavaan voivat olla yhteydessä myös asiakkaiden ja potilaiden omaiset ja muut läheiset, helsinkiläiset sekä yhteistyötahot. Sosiaali- ja potilasasiavastaavan tehtävä on neuvova ja ohjaava. Sosiaali- ja potilasasiavastaava ei tee päätöksiä eikä ota kantaa lääketieteelliseen hoitoon. Palvelu on maksutonta.

Jokaisessa palveluyksikössä on oltava esillä sosiaali- ja potilasasiavastaavan yhteystiedot. Niiden ajantasaisuuden varmistaminen on yksikön esihenkilön vastuulla.

Asiakasneuvonta on puhelinnumerossa 09 3104 3355
Suojattua sähköpostia voi lähettää linkistä <https://securemail.hel.fi>
Sähköpostiosoite on sosiaali.potilasasiavastaava@hel.fi
Postiosoite on PL 6060, 00099 Helsingin kaupunki

Henkilökohtaisesta tapaamisesta sovitaan aina etukäteen. Lisätietoa sosiaali- ja potilasasiavastaava palvelusta saa internetsivuilta osoitteesta www.hel.fi/sosiaali-ja-potilasasiavastaava

5.7 Muistutukset ja kantelut

Muistutus tehdään sosiaalihuollon ja terveydenhuollon yksikön vastuuhenkilölle tai johtavalle viranhaltijalle. Muistutus on vapaamuotoinen, eikä sen tekeminen rajoita asiakkaan oikeutta hakea muutosta siten kuin siitä on erikseen säädetty. Muistutuksen tekeminen ei myöskään vaikuta asiakkaan oikeuteen kannella asiasta sosiaalihuoltoa valvoville viranomaisille. Potilaslain 10 §:n mukaan ”jos muistutusta käsiteltäessä ilmenee, että potilaan hoidosta tai kohtelusta saattaa seurata potilasvahinkolaissa tarkoitettu vastuu potilasvahingosta, on potilasta neuvottava, miten asia voidaan panna vireille toimivaltaisessa viranomaisessa tai toimielimessä”. Neuvontaa potilasvahinkoasioissa annetaan muulloinkin kuin muistutuksen yhteydessä. Hallintolain mukaan muistutukseen on annettava vastaus ilman aiheetonta viivytystä. Asiakkaalle on pyynnöstä kerrottava vastauksen arvioitu antamisajankohta ja vastattava käsittelyn etenemistä koskeviin tiedusteluihin. Asiakasta voi ohjata tekemään muistutuksen Helsingin lomakepohjalle (linkki: <https://www.hel.fi/static/sote/lomakkeet/301-290-muistutus-fi-sv.pdf>)

Toimialatasolla vastausten ja selvitysten laatiminen muistutuksiin ja kanteluihin on kuvattu toimialan ohjeessa PYSY038.

Lastensuojelussa ja perhesosiaalityössä muistutuksiin vastaa lastensuojelun johtaja yhdessä sen yksikön päällikön kanssa, jota muistutusasia koskee. Kanteluasioissa lastensuojelun ja perhesosiaalityön kokoavan selvityksen antavat niin ikään lastensuojelun johtaja ja ao. päällikkö. Muistutuksiin ja kanteluihin vastaamisen vaiheet palvelussa on mallinnettu, ja vastausten valmisteluun nimetty valmistelijat. Muistutus- ja kanteluasioista nousevat havainnot käsitellään kuukausittain lastensuojelun ja perhesosiaalityön asiakasturvallisuuskokouksessa. Outamon lastenkodissa tarvittaessa ohjataan huoltaja tekemään muistutus, mikäli asia ei muuten selviä esim. keskustelemalla ja asioita muuttamalla. Mikäli lastenkodin toiminnassa on jotain sellaista, mikä vaatii kehittämistoimenpidettä, asia käsitellään myös lasta hoitavassa tiimissä.

6 Henkilöstö

Outamon lastenkodissa on moniammatillinen ja asiakastarpeita vastaava henkilöstö. Henkilöstömitoitus on osastoilla vähintään erityistasolla 1,3 ja vaativalla tasolla 2,0. Tarvittaessa henkilöstöä lisätään suunnitelmallisesti, kun lapsille järjestetään mm. tehostetun hoidon jaksoja, jolloin lapsen hoitoa tiivistetään ja vastataan lapsen yksilöllisiin tarpeisiin intensiivisemmin. Myös akuutisti henkilöstöä voi lisätä erityistilanteissa kuten etsinnän järjestämiseksi tehokkaasti ja haastavissa hoidollisissa tilanteissa johtajan päätöksellä tai johtajan varallaolossa olevan johtajan sijaisen kautta.

6.1 Ammatinharjoittamisen edellytykset ja valvonta

Palvelujen lainmukaisuuden keskeinen osatekijä on osaava ja koulutettu henkilöstö, jolla on riittävä ammatti- ja kielitaito tehtävänsä hoitamiseksi ja täydennyskoulutusmahdollisuudet ammattitaitonsa ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi. Lainmukaisten pätevyysvaatimusten tulee täytyä. Terveydenhuollon ammattien harjoittamisen vaatimukset on säädetty terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994). Sosiaalihuollon ammattien harjoittamisesta säädetään laissa sosiaalihuollon ammattihenkilöistä (817/2015). Sosiaalihuollon ammattihenkilöiden tulee niin ikään rekisteröityä Valviran ammattihenkilörekisteriin. Sosiaali- ja terveydenhuollon ammateissa toimiminen edellyttää koulutuksen ja Valviran laillistuksen tai rekisteröinnin lisäksi riittävää ammattitaitoa ja riittäviä tietoja, sekä sitä, että henkilö kykenee terveydentilansa ja toimintakykynsä puolesta toimimaan ammatissaan.

Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimessa on ammattihenkilöille määritelty kelpoisuusvaatimukset, jotka ilmoitetaan aina työpaikkailmoituksessa. Työntekijöiden soveltuvuus ja luotettavuus työtehtäviin arvioidaan rekrytointitilanteessa. Opiskelijoiden

toimimisesta sijaisina, palkkaamisesta ja oppisopimuksista on omat ohjeensa. Helsingin sosiaali- ja terveystalvveluissa toteutetaan myös kansainvälistä eettistä rekrytointia, jota koskien on erilliset ohjeet.

Lastenkodin osastojen esihenkilöt vastaavat siitä, että vuorossa on riittävästi henkilöstöä ja että henkilöstö täyttää lainsäädännössä asetetut edellytykset. Tarvittava henkilöstömäärä riippuu lasten hoidon ja kasvatuksen intensiteetistä, määrästä ja toimintaympäristöstä. Sijaisia käytettäessä tulee varmistua riittävän ammattihenkilöstön määrästä sekä sijaiskelpoisuuksien täyttymisestä ja tarvittavasta kelpoisuutta vailla olevan sijaispätevän henkilön ohjauksesta ja valvonnasta työtehtävissä. Lastenkodissa on oma sijaisten lista, josta sijaisia kutsutaan tarvittaessa töihin. Sijaiset haastatellaan esihenkilöiden toimesta ja varmistetaan kelpoisuus sekä soveltuvuus.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan ohjeistuksen mukaan työnantaja tarkistaa ennen päätöstä palvelukseen ottamisesta, että palkattavalla henkilöllä on tutkinnon lisäksi myös Sosiaali- ja terveystalv alan lupa- ja valvontaviraston Valviran rekisteröinti. Sosiaali- ja terveystoimi edellyttää, että sekä laillistetut että nimikesuojatut ammattihenkilöt on merkitty Valviran rekisteriin.

Palveluntuottajan tulee pyytää ja on oikeus pyytää työhön otettavalta henkilöltä nähtäväksi rikosrekisteriote, kun henkilö ensi kerran otetaan tai nimitetään sellaiseen työ- tai virkasuhteeseen, joka kestää yhden vuoden aikana yhteensä vähintään kolme kuukautta. Outamon lastenkodissa rikosrekisteriote kuuluu esittää heti työsuhteen alkaessa huomioimatta työsuhteen kestoa. Myös keikkareilta pyydetään rikosrekisteriote ensimmäisestä päivästä lähtien Rikosrekisteriotteen esittäminen työskennellessä lastenkodissa perustuu laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä. Lastenkodin johtaja vastaa henkilöstön rikostaustan selvittämisestä ja on velvollinen osoittamaan tarvittaessa toteutetun taustojen selvityksen. Virkaan tai virkasuhteeseen nimittämisen edellytyksenä on, että henkilö on pyynnöstä toimittanut viranomaiselle nähtäväksi otteen rikosrekisteristä. Rikostaustan selvittämiseksi esitetty rikosrekisteriote ei saa olla kuutta kuukautta vanhempi.

Huolellisella ja laadukkaalla rekrytointimenettelyllä ja mahdollisilla henkilöturvallisuusselvityksillä ennalta ehkäistään riskejä, jotka voivat aiheutua lastenkotiin soveltumattoman henkilön rekrytoinnista. Outamon lastenkodissa johtaja ja osaston lähiesihenkilö suunnittelevat yhdessä uuden työntekijän rekrytoinnin ja haastattelevat yhdessä tehtävään hakijat. Hyvin tehdyllä työpaikkailmoituksella saavutetaan tehtävästä kiinnostuneita ja soveltuvia henkilöitä. Haastattelutilanteita varten on käytössä haastattelupohjat. Lastenkotiin rekrytoitaessa hoitohenkilökuntaa on suuri merkitys soveltuvuudella, aikaisemmalla työskentelyllä sijaishuollossa ja työntekijän kyvyllä kohdata lapsia, joilla on erityisiä toiminnanohjauksen haasteita sekä vaikeita elämäkokemuksia takana.

6.2 Määrä, rakenne ja riittävyys

Henkilöstösuunnittelun tavoitteena tulee olla, että lastenkodissa työskentelee aina oikea määrä sopivia henkilöitä oikeissa tehtävissä, joilla on tarvittava osaaminen sekä ennakoidaan henkilöstön kehittämistarpeita. Lastenkodin henkilöstörakenteen suunnittelussa huomioidaan moniammatillisuus, joka tukee lasten hoito- ja kasvatustyötä.

Outamon lastenkodin erityistason osastoilla työskentelee ohjaajia ja vähintään yksi sairaanhoitaja ja vaativilla osastoilla on vähintään kaksi sairaanhoitajaa. Vaativan tason osastolla työskentelee myös sosiaaliohjaajia ja ohjaajia. Outamon lastenkodissa on esihenkilö jokaisella osastolla. Vaativalla tasolla hoitotyön mitoitus 2 työntekijää lasta kohden ja erityistasolla 1.3

Työntekijöiden soveltuvuus ja luotettavuus työtehtäviin arvioidaan rekrytointitilanteessa. Opiskelijoiden toimimisesta sijaisina, palkkaamisesta ja oppisopimuksista on omat ohjeensa. Helsingin sotepeassa toteutetaan myös kansainvälistä eettistä rekrytointia, jota koskien on erilliset ohjeet.

Outamon lastenkodissa on oma sijaisrinki. Henkilöt on perehdytetty Outamon lastenkodin olosuhteisiin, toimintatapoihin sekä asiakkaisiin. Sijaisrinkiin pääsee kolmen päivän perehdytysjakson jälkeen, mikäli henkilö katsotaan soveltuvaksi.

Henkilöstön määrä ja rakenne		
Nimike	Määrä	Mitoitus (täytetään mikäli määritelty)
Lastenkodin johtaja	1	
Johtava ohjaaja	2	
Vastaava ohjaaja	1	
Sosiaaliohjaaja	5	
Ohjaaja	16	
Sairaanhoidtaja	6	
Ruokapalveluesimies	1	
Laitosapulainen	3	
Psykologi (avoin)	1	
Yhteensä	36	

6.3 Perehtyminen ja osaamisen varmistaminen

Henkilöstön osaaminen muodostuu perusammattitaidon ja täydennyskoulutusten lisäksi muun muassa työssäoppimisesta ja perehdytyksestä sekä ammattitaitoisesta kirjaamisesta. Outamon lastenkodin henkilöstön kohdalla huolehditaan, että työsuhteen alussa uusi työntekijä saa hyvän perehdytyksen. Lastenkodissa on laadittuna perehtymismalli, johon on määritelty perehdytettävät asiat sekä kenen vastuulla asioiden perehdyttäminen on. Uuden työntekijän perehdyttämislomake on paperinen ja siihen merkataan kuittaukset sitä mukaan, kun asiat on perehdytetty. Esihenkilö vastaa uuden työntekijän perehdytysprosessista ja seuraa sekä arvioi sen etenemistä. Työntekijä voi myös itse seurata perehdytyksen etenemistä lomakkeen avulla. Perehdyttämiseen osallistuvat myös muut hoitohenkilöstöön kuuluvat osastolla ja erityisesti nimetty perehdyttäjät.

Keikkatyöntekijät perehdytetään toiminnan kannalta keskeisiin toiminnan perusteisiin kolmessa työvuorossa, joissa he toimivat ylimääräisinä työntekijöinä laadukkaan perehdytymisen varmistamiseksi. Näiden vuorojen jälkeen heidät voidaan hyväksyä Outamon lastenkodin keikkalistalle. Keikkalistaan merkitään heidän työkokemuksensa ja koulutus sekä mahdollinen lääkehoitolupa.

Osaamisen johtaminen suunnitelmallisesti ja ennakoiden tukee laadukkaan ja turvallisen lastenkotihoidon toteutumista. Pysyvä, osaava henkilökunta on asiakasturvallisuuden kannalta kriittisen tärkeä ja siksi johtamisella tulee pyrkiä henkilöstön pysyvyyteen.

Outamon lastenkodissa tehdään 1–2 kertaa vuodessa työntekijäkohtainen täydennyskoulutussuunnitelma Onni-keskustelun yhteydessä tai muussa yhteydessä. Täydennyskoulutussuunnitelma dokumentoidaan myös täydennyskoulutusseurantataulukkaan. Onni keskustelussa tehdään henkilökohtaisen kehityssuunnitelman lisäksi työsuorituksen arviointi.

Osaamisen kehittämiseen panostetaan paljon lastenkodissa, jotta asiakastarpeisiin pystytään vastaamaan paremmin ja ennakoidaan tulevia osaamistarpeita toimintaympäristön muutoksissa. Lastenkotitoiminnan henkilöstölle on määritelty pakollisia koulutuksia osaamisen varmistamiseksi sekä asiakasprofiiliin mukaiset täydennyskoulutukset huolehditaan lastenkodeittain. Henkilöstön koulutuksia seurataan täydennyskoulutustaulukolla, jonka täyttämistä vastaa osaston lähiesihenkilö. Lähiesihenkilö vastaa myös siitä, että jokainen työntekijä saa riittävän täydennyskoulutus määrän vuosittain.

Osaston lähiesihenkilö huolehtii myös kirjaamiseen liittyen henkilöstön riittävästä perehdytyksestä, osaamisen kehittämisestä ja lainmukaisuudesta. Lisäksi ammattihenkilöllä on velvollisuus ylläpitää ja kehittää ammattitoiminnan edellyttämiä tietoja ja taitoja sekä perehtyä ammattitoimintansa koskeviin säädöksiin ja määräyksiin. Lastenkotitoiminnassa on laadittu yhteinen dokumentointiohje ja työntekijöille järjestetään kirjaamiseen liittyvää dokumentointikoulutusta vuosittain.

Organisaatio on velvollinen tuottamaan täydennyskoulutuksesta lakisääteiset tiedot. Helsingissä ne kertyvät Onni-järjestelmään jokaisen työntekijän kohdalla mistä työntekijä voi itse katsoa käydyt koulutuksensa. Onni-tietojärjestelmässä on koulutuskalenteri sisäisiin koulutuksiin ja ulkoisten koulutusten hakemiseen esimieheltä.

Henkilökunnalle järjestetään toimialan sisäisiä asiakas- ja potilasturvallisuuskoulutuksia esim. vaaratapahtumien ja epäkohtien ilmoittamiseen liittyen. Lisäksi henkilöstön käytössä on Asiakasturvallisuutta taidolla -verkkokoulutukset. Näiden koulutusten lisäksi on tarjolla esimerkiksi erillisiä ensiapu- ja infektioiden, lääkehoidon ja tapaturmien ehkäisyyn sekä asiakkaan kohtaamiseen liittyviä koulutuksia. Koko hoitohenkilökunnalle on tavoitteena Avekki koulutus. Tällä menetelmällä toimintamalliin väkivallan ennaltaehkäisyyn ja hallintaan

Outamon lastenkotiin on koulutettu useita työntekijöitä menetelmällisillä koulutuksilla kuten mm. Neuropsykiatrinen valmentaja, Haaste-toimintamalli (haastavan käyttäytymisen kohtaaminen), ART-menetelmä ja DKT.

6.4 Työhyvinvointi ja turvallisuus

Helsingin kaupunki kiinnittää huomiota palvelujen henkilöstön hyvinvointiin, veto- ja pitovoimaan. Työhyvinvoinnin tueksi on tarjolla henkilöstöliikuntaa, kulttuuri- ja liikuntaetu, työterveyshuollon, kattavat palvelut sekä työnohjausta. Lisäksi Oppiva-verkostossa on saatavilla kattavasti henkilöstön työnhyvinvointia tukevia kokonaisuuksia.

Helsingin kaupungilla on myös selkeät rakenteet henkilön työkyvyn tukeen ja arviointiin sekä uudelleensijoittamiseen silloin, kun henkilö ei pysty jatkamaan enää aiemmissa työtehtävissään esimerkiksi jonkin tapaturman tai sairauden seurauksena. Kaikissa palveluissa on käytössä varhaisen tuen keskustelumalli. Keskustelun järjestäminen työntekijän kanssa on esihenkilön vastuulla.

Outamon lastenkodissa pohditaan osastokokouksissa, esimieskokouksissa, osastojen ja koko lastenkodin kehittämispäivillä konkreettisista toimenpiteistä työhyvinvoinnin edistämiseksi. Outamon yhteistoimintavastaavalla on rooli tuoda esille havaitsemiaan asioita ja ilmiötä työhyvinvoinnin edistämiseksi. Työhyvinvoinnin tilaa tutkitaan systemaattisesti myös Kunta10-kyselyllä ja fiilari-kyselyllä joka toinen vuosi.

Lastenkodissa hoitohenkilökunta tekee vuorotyötä. Outamon lastenkodissa on ergonominen työvuorosunnittelu, jonka pääperiaatteet tukevat työssä jaksamista. Työvuorolistan suunnittelu vaiheessa työntekijöillä on mahdollisuus esittää toiveita. Työvuorosunnittelussa myös pyritään huomioimaan henkilöstön henkilökohtaisen elämän erilaisia tilanteita. Työvuorosunnitteluun pääperiaatteista ovat yhteiset, jotta tasapuolisuus ja läpinäkyvyys listan suunnittelussa toteutuu.

Outamon lastenkodissa on selkeät kokourakenteet, joissa tehdään työn suunnittelua ja organisointia. Selkeät työn tavoitteet tukevat työn tekemistä arjessa. Jokaisella osastolla on säännöllinen työnohjaus noin kahden kuukauden välein. Osastojen kehittämispäivät järjestetään kaksi kertaa vuodessa, joissa päästään kehittämään yhdessä työtä suunnitelmallisesti niin että se tukee perustehtävää. Lastenkodissa on myös kehittämistyöryhmiä, joihin osallistuu henkilöstöä eri osastoilta kuten toiminallisentyön, turvallisuustyön, sairaanhoitajientiimi, menetelmäosaajien tiimit.

Osallisuuden kokemus tukee myös työhyvinvointia ja työhön vaikuttamismahdollisuuksia. Hyvä henkilöstökokemus on yksi sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan keskeisiä tavoitteita. Henkilöstön osallisuus asioiden valmistelussa sekä henkilöstön kokemusten kuuleminen erilaisissa prosesseissa, kehittämisessä ja päätöksenteossa on tärkeää hyvän henkilöstökokemuksen kannalta. Outamossa on aina pidetty tärkeänä työn kehittämistä, joka nousee arjen tarpeista pystyä paremmin vastaamaan asiakastyön sujuvuuteen ja laatuun.

Esihenkilötyöllä on merkittävä vaikutus työntekijöiden sitoutumiseen ja työssä motivoitumiseen. Outamon lastenkodissa esihenkilötyössä pidetään tärkeänä sitä, että esihenkilö toimii työntekijöiden tukena ja valmentaa työntekijöitä työssä suoriutumiseen. Esihenkilö antaa rakentavaa palautetta työntekijöiden työstä. Outamon lastenkodin johtamisessa huomioidaan työntekijöitä onnistumisesta palkitsemalla heitä rahapalkkioilla, joihin on varattu budjettiin rahaa. Esihenkilön velvollisuutena on myös puuttua epäkohtiin viipymättä ja ryhdyttävä toimenpiteisiin. Hoito- ja kasvatustyön johtaminen on tärkein esihenkilön tehtävä vaativassa lastensuojelutyössä, joka tuottaa jatkuvasti epäselviä tilanteita mutta hyvällä työn organisoinnilla ja yhteisellä suunnittelulla sekä päätöksenteolla asioista selvittää ja tuella hoitohenkilöstölle edistää työhyvinvointia.

Helsingin kaupungilla on yhteistoimintasopimus, joka velvoittaa käsittelemään ja kuulemaan määritellyistä asioista henkilöstöä yhteistoiminnassa. Lastenkotiin valitaan yhteistoimintavastaava kaksivuotiskaudeksi henkilöstön valitsemana. Yhteistoimintavastaava toimii esimiehen kanssa yhteistoimintaparina työolosuhteiden, henkilöstön työhyvinvoinnin sekä yhteistoiminnan edistämiseksi. Yhteistoimintavastaava toimii samalla työsuojeluasiamiehenä ja osallistuu näin ollen esim. työpaikan työsuojelutarkastukseen ja vaarojen arviointiin.

Työturvallisuutta pidetään yllä huolehtimalla riittävästä henkilöstömäärästä (määrällisesti ja laadullisesti), osaamisesta, laitteiden ja tarvikkeiden hyvästä kunnosta sekä käyttöopastuksesta. Jokaiselle työntekijälle mahdollisesta Avekki-koulutus, joka on toimintatapamalli uhka- ja väkivaltatilanteisiin ja niiden ennaltaehkäisyyn Lisäksi hyödynnetään työntekijöiden kirjaamista turvallisuuspoikkeamia koskevista ilmoituksista muodostuvaa tietoa toiminnan kehittämiseen, ja pyritään niiden avulla tunnistamaan ja ennakoimaan riskejä. Työturvallisuuspoikkeamat ja havaitut -riskit kirjataan Työsuojelupakki-järjestelmään. Työsuojelupakki on työväline johdolle, esihenkilöille sekä työsuojeluorganisaatiolle työturvallisuuden hallintaan, kehittämiseen ja seurantaan. Työsuojelupakin avulla voidaan tehdä ja käsitellä työtapaturma- ja turvallisuuspoikkeamailmoituksia.

Turvallisuuspoikkeamia ovat havaitut läheltä piti -tilanteet, vaaratekijät sekä uhka- ja väkivaltatilanteet. Turvallisuuspoikkeamailmoitusten tekemiseen ei tarvita tunnuksia eikä kirjautumista. Ilmoitus tehdään aina, kun työn turvallisuus ja terveellisyys vaarantuvat. Työsuojelupakilla voidaan toteuttaa ja päivittää työpaikan työturvallisuuden vaarojen arviointeja, hallinnoida turvallisuustietoa tallentamalla työturvallisuuden kannalta olennaisia dokumentteja ja tehdä johtamisen ja päätöksenteon tueksi raportteja ja tilastoja työtapaturmista, turvallisuuspoikkeamista sekä vaarojen arvioinneista.

Outamon lastenkodissa osaston lähiesihenkilö käsittelee työsuojelupakkiin tulleet ilmoitukset ja käsittelee työntekijän kanssa tapahtuneen uhka- ja vaaratilanteen.

6.5 Tartuntataudeilta suojaaminen

Tartuntatautilaki suojaa asiakkaita määritellyiltä tartuntataudeilta ja näin ollen lisää asiakasturvallisuutta. Esihenkilö ohjaa työsuhteen alkaessa työntekijän työterveyshuoltoon, jossa tartuntalain mukaisten velvoitteiden täyttyminen varmistetaan.

Tartuntatautilain (1227/2016) 48 § sisältää 1.3.2018 voimaan tulleen veloitteen työntekijän ja työharjoittelussa olevan opiskelijan rokotussuojasta. Rokotussuoja tulee olla henkilöillä, jotka työskentelevät pääsääntöisesti ja toistuvasti sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden asiakas- ja potilastiloissa sekä sairaan- ja potilaskuljetuksessa. Työ- ja oppisopimussuhteiset henkilöt rokotetaan työterveyshuollossa. Työharjoitteluun tulevien rokotussuojasta huolehtii opiskeluterveydenhuolto. Muissa tilanteissa rokotteet annetaan omalla terveysasemalla. Mikäli työntekijä ei anna selvitystä tai ei halua ottaa rokotteita, ohjaa esihenkilö hänet ottamaan yhteyttä omaan työterveyshoitajaan.

Erityisesti suositellaan kausi-influenssarokotteen ottamista vuosittain, sillä lasten, vanhusten ja monisairaiden kanssa työskentelevät kuuluvat sosiaali- ja terveydenhuollon kausi-influenssan riskiryhmään. Kattava henkilöstön rokotesuoja lisää potilasturvallisuutta.

1.3.2017 voimaan astuneen tartuntatautilain (1227/2016) 55§ velvoittaa asiakkaiden suojaamiseksi työnantajan vaatimaan tietyissä tehtävissä toimivalta työntekijältä luotettava selvitys siitä, ettei tämä sairasta hengityselinten tuberkuloosia. Selvitys on vaadittava myös harjoittelijoilta ja muilta vastaavilta henkilöiltä, jotka toimivat työpaikalla ilman palvelussuhdetta. Ilman edellä mainittua selvitystä työntekijä ei saa toimia sosiaalihuollon tai terveydenhuollon toimintayksiköissä, eikä alle kouluikäisten lasten hoitotehtävissä.

Terveystarkastukset kohdistetaan sosiaalihuollon tai terveydenhuollon toimintayksiköissä sekä kaikissa alle kouluikäisten lasten hoitotehtävissä toimiviin työntekijöihin. Lisäohjeistus löytyy intran henkilöstösivulta, THL julkaisusta ”Työntekijälle tehtävät terveydentilan selvitykset tuberkuloositartuntojen torjumiseksi” (2017) sekä työterveyslaitoksen verkkosivuilta (Tuberkuloosiin liittyvät terveystarkastukset).

Tartuntatautilain mukaan kaikki salmonellatartunnat ovat yleisvaarallisia tartuntatauteja. Tartuntatautilain (1227/2016) 56§:n ja -asetuksen (146/2017) mukaan työnantajan on vaadittava työntekijältä luotettavaselvitys siitä, ettei tällä ole salmonellatartuntaa, kun henkilö työskentelee elintarvikeriskityössä. Tarkastuksesta kirjoitetaan todistus. Terveydentilanselvitys ja selvityksestä annetusta todistuksesta ohjeistetaan intran henkilöstösivulla, ohjeet-alustalla epidemiologisen toiminnan antamassa ohjeessa sekä THL julkaisussa ”Toimenpideohje salmonellatartuntojen ehkäisemiseksi” (2019).

Kausi-infektioissa lastenkodissa kiinnitetään erityistä huomiota hyvään käsihygieniaan ja mikäli lapsella on eritteistä yskää tai muuta niin työntekijää suositellaan pitämään lähikontaktissa kirurgista suusuojainta tartuntojen leviämisen estämiseksi. Lasta ei voi eristää omaan huoneeseen, mutta lasta pyydetään pysymään omassa huoneessa mahdollisimman paljon tartuntojen leviämisen estämiseksi.

7 Toimintaympäristö ja tukipalvelut

Lastenkodissa kiinnitetään erityistä huomiota turvalliseen toimintaympäristöön asiakas- ja henkilöstöturvallisuuden näkökulmista. Outamon erityispiirteenä on laaja toimintaympäristö, jonka halkaisija on yli kilometri. Lasten osastot on hajasijoitettu tälle alueelle, jonka keskiössä sijaitsee Outamon koulu.

7.1 Toimintaympäristö

Outamon lastenkodin tilat ja alueet omistaa Helsingin kaupunki. Toimialalla on käytäntönä sisäinen vuokraus, joka tarkoittaa sitä, että toimitiloille lasketaan vuokran lisäksi kiinteistöjen käyttökustannuksia. Sisäistä vuokraa peritään toimialan yksiköiltä ja toimipisteiltä. Sisäinen vuokra pitää sisällään toimitilojen vuokrat, sähkön, lämmityksen, käyttöveden, yleisjätehuollon, kiinteistöhuollon ja käyttäjäpalvelut, vartiointi- ja turvapalvelut (piiri- ja hälytysvartiointi) sekä pienet toiminnalliset korjaushankkeet sekä tilapalvelujen hallintokulut. Outamon lastenkodin alueella on useita rakennuksia, joista osa ei ole käytössä. Lasten kolme osastoa ovat iältään enintään 15 vuotta vanhoja. Kotiosastot ovat rakennettu lastenkotitoimintaa varten.

Suunnittelussa on otettu huomioon käyttäjien tarpeet niin turvallisuuden kuin viihtyisyydenkin suhteen. Toimitilat ja toiminta-alue mahdollistaa monipuolisen harrastetoiminnan.

Outamon lastenkodissa arvioidut toimintaympäristön riskit:

- Laajat lastenkodin alueet, jotka rajautuvat Lohjan järveen ja metsäalueisiin, luovat haasteen alueiden valvonnalle.
- Valvontavastuun ja asiakkaiden itsemääräämisoikeuden keskinäissuhteen valtakunnallisen ohjeistuksen puuttuminen
- Valvontakamerajärjestelmän toimivuus ja oikeutus asiakas ja työturvallisuuden näkökulmasta.
- Päällekarkausjärjestelmän ylläpidon haasteet

7.2 Terveydensuojelulain mukainen omavalvonta

Terveydensuojelulain tarkoituksena on väestön ja yksilön terveyden ylläpitäminen ja edistäminen sekä ennaltaehkäisy. Lastenkodissa lasten asuinrakennukset ovat nykyaikaisia ja nykyiseen toimintaan suunniteltuja ja elinympäristö esteettisesti viihtyisiä ja toiminnallisesti virikkeellinen.

Helsingin kaupungin ympäristöpalvelut toteuttaa terveydensuojelulain (763/1994) mukaisia tarkastuksia kaupungin yksiköissä.

7.2.1 Toiminnan terveydensuojelulain mukaiset riskitekijät

Lastenkodin alue kuuluu puutiasaivokuume esiintyvyyalueeseen. lapset saavat TBE-rokotteen maksutta osana kansallista rokotusohjelmaa ja henkilökunta työterveydestä. Alueella on erittäin arvokas luonto ja runsas eläinkanta. Outamossa on lepakoita, jotka saattavat pyrkiä asuinrakennuksiin. Lepakot ovat suojeltuja ja voivat tartuttaa rabiasta. Helsingin kaupungin epidemiologinen toiminta antaa ohjausta tapauskohtaisesti ja Lohjan viranomaiset antavat virka-apua tarvittaessa.

Outamon lastenkodin kaikki asuinosaat ovat nykyaikaiset ja lastenkotitoimintaan suunnitellut. Outamon lastenkodin tilat voivat kuumat helteellä. Outamossa on lisäksi vanhaa rakennuskantaa, jota käytetään hyödyksi harrastus- ja viriketoiminnassa.

7.2.2 Terveydensuojelulain mukaisten riskitekijöiden ennaltaehkäisy

Lastenkodin suunnitelmallisella työskentelyllä voidaan ehkäistä terveydensuojelulain mukaisten riskien syntymistä.

Sisäilmaan laatuun voidaan vaikuttaa osin omalla toiminnalla esim. huolehtimalla tilojen riittävällä ylläpitosiivouksella, säännölliset peruspesut, käytettävillä materiaaleilla esim. tekstiileillä. Viemällä tilojen korjaustarpeet välittömästi Bem-huoltokirjaan ja olemalla tarvittaessa yhteydessä myös tekniseen isännöitsijään. Työn suunnittelulla ja ohjeistuksella pystytään vaikuttamaan olemassa olevien tilojen hyödyntämiseen ja esimerkiksi riittävän ilmanvaihdon riittävyteen. Helteellä ja tilojen kuumentuessa noudatetaan Kaupungin helleohjeita, jotka löytyvät Helsingin kaupungin intrasivuilta.

7.3 Ympäristötyö

Outamon lastenkotiin on laadittu kattava kemikaaliluettelo lastenkodissa käytettävistä kemikaaleista. Luettelo on saatavilla kaikista toimitiloista ja on henkilöstön käytettävissä. Lastenkodissa on toteutettu jätteiden lajittelu jokaisessa toimitilassa. Varsinainen jätehuollon järjestäminen on muutoin Helsingin kaupunkiympäristön toimialan vastuulla ja yhteyshenkilönä tekninen isännöitsijä.

Ekotukihenkilönä toimii laitosapulainen. Ekotukihenkilön keskeisenä vastuuna on edistää ympäristövastuullista toimintakulttuuria lastenkodissa.

7.4 Tiloihin liittyvät teknologiset ratkaisut

Outamon lastenkodissa turvataan asiakas- ja henkilöstöturvallisuutta myös teknologisten ratkaisujen avulla osana kokonaisturvallisuutta. Teknologisilla ratkaisulla tuetaan työ- ja asiakasturvallisuutta. Työturvallisuuslaki uudistui 1. kesäkuuta 2023 seuraavien pykälien osalta: 8§ -Työnantajan on erityisesti otettava huomioon, että työntekijän henkilökohtaiset edellytykset voivat edellyttää yksilöllisiä työsuojelutoimenpiteitä työntekijän turvallisuuden ja terveyden varmistamiseksi." "Työnantajan on jatkuvasti tarkkailtava työympäristöä, työyhteisön tilaa ja työtapojen turvallisuutta sekä työntekijöiden turvallisuutta ja terveyttä työssä. Työnantajan on myös tarkkailtava toteutettujen toimenpiteiden vaikutusta työn turvallisuuteen ja terveellisyyteen.

Outamon lastenkodissa kolmella eri osastolla on eri tavalla koodatut sähkölukot. Outamon lastenkodissa on henkilöturvahälytysjärjestelmä (Ascom) jokaisessa toimitilassa ja järjestelmä kattaa osin ulkoalueita. Jokaisella hoitohenkilöstöön kuuluvalla on oma päätelaite työvuorossaan hälytystarkoitusta varten. Laitteiston toimivuus testataan tekemällä koehälytys jokaisen osaston osalta viikottain.

Osassa lastenkodin ulkotiloja on nauhoittava kameravalvonta. Sisätiloissa on myös työturvallisuuslain mukaista valvontaa, mutta kamerat eivät ole nauhoittavia eivätkä loukkaa asiakkaiden yksityisyyttä. Järjestelmien säännöllinen huolto huolehditaan teknisen isännöinnin kautta.

7.5 Tukipalvelut ja alihankinta

Outamon lastenkodin toimistopalvelut tuottaa Helsingin sosiaali-, terveys-, pelastustoimialan hallintopalvelu. Outamossa on yksi hallintoassistentti. Lastenkodin hallintoassistentin tehtävistä on laadittu vastuunjakotaulukko, joka sisältää tehtävienkuvauksen ja tehtävien sisällöt.

Tulkkaukset ja käännöspalvelut hankitaan Helsingin kaupungin sopimustuottajilta.

Turvallisuuspalveluita tilataan Helsingin Sotepe:n turvallisuus ja varautuminen -yksiköstä. Käytössä olevat palvelut ovat piirivartiointi lastenkodin ulkoalueella. Erikseen tilattavat ovat vartiointipalvelut, henkilöhälytysjärjestelmä ja kameravalvonnan ylläpitopalvelut. Mahdolliseen vartioiden käyttöön lastenkodissa on erillinen ohje.

Helsingin lastensuojelun laitoshoidon ja kehitysvammahuollon lääkäripalvelut on kilpailutettu 2021. Kilpailutuksen perusteeksi on laadittu palvelukuvaus hankittavista palveluista yleensä sekä erikoisalakohtaiset koulutus-, osaamis- ja kokemusvaatimukset lääkärille sekä lääkärin työtehtävät. Solo Health tuottaa ostopalveluna Outamon lastenkotiin päihde- ja mielenterveys palvelut

Isännöitsijä palvelut tuottaa Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimiala. Huoltopalvelut toimittaa kaupunkiympäristön ostopalveluyritys.

7.5.1 Kuljetukset

Outamon lastenkotiin ei ole julkista liikennettä. Kaikki asiakaskuljetustehtävät hoitavat Outamon henkilökunta. Hoitohenkilökunnalta vaaditaan ajokortti. Henkilökunta perehdytään autojen käyttöön ja niihin liittyviin käytäntöihin. Perehdyttäminen dokumentoidaan ja perehdytyksen jälkeen saa kirjallisen ajoluvan.

Henkilökunta kuljettaa myös lapsia harrastuksiin, lääkäriin, ostoksille, retkiin. Lisäksi henkilökunta kuljettaa ruokatarvikkeita ja ruokaa Outamon keskuskeittiöltä lastenkodin asuin yksikköihin. Tämä tehtävä kuuluu ensisijaisesti laitosapulaisille.

Outamon lastenkodilla vaihteleva määrä leasing autoja. Autojen huollot ja rengastus kuuluu sopimukseen. Lastenkodin henkilökunta vastaa autojen huoltoon viemisestä ja noudosta.

Erilaiset henkilöstökuljetukset muodostavat keskeisen osan lastenkodin toiminnasta. Outamon lastenkotiin ei ole julkista liikennettä. Lasten kuljetus tukeutuu lähes täysin lastenkodin omiin kuljetuksiin henkilökunnan toimesta. Lohjan keskustasta julkista liikennettä on noin tunnin välein Helsinkiin.

Lasten vastentahtoiset kuljetukset muodostavat korkean asiakas- ja henkilöstöturvallisuus riskin. Kuljetuksen turvaamiseksi pyritään matalalla virka-apua poliisilta. Poliisi myöntää virka-apua kuljetuksen turvaamiseksi oman harkintansa mukaan tukeutuen tilannekohtaiseen riskiarvioon.

Uudessa lastensuojelulain 69a §:ssä (542/2019) säädetään luvatta laitoksesta poistuneen lapsen palauttamisesta. Säännös edellyttää lastensuojelulaitokselta toimenpiteitä lapsen etsimiseksi ja palauttamiseksi laitokseen viipymättä, sekä ilmoittamaan lapsen luvattomasta poissaolosta lapsen sijaishuollosta vastuussa n pitää lyhytaikaisesti kiinni kuljetuksen aikana kuljetuksen turvallisuuden varmistamiseksi.

Lain esitöiden mukaan laitoksesta luvatta poistuneen lapsen palauttaminen tulee hoitaa lapselle turvallisuudella ja hänen yksilöllisen tilanteensa huomioivalla tavalla. Kuljetuksen tulisi hoitaa lapselle entuudestaan tuttu työntekijä (esim. omaohjaaja tai muu asuinyksikön ohjaaja). Tämän katsotaan edistävän lapsen turvallisuuden tunnetta. Tuntityöläisiä ei voi siis palkata lasten noutamiseksi. Sen sijaan laitokseen voidaan palkata tuntityöntekijöitä siksi ajaksi, kun lapselle tuttu työntekijä lähtee kuljetukseen.

Vastentahtoisien kuljetusten järjestäminen vaatii aina riskiarvioin. Riskiarvioon osallistuu johtaja tai hänen sijaisensa. Kuljetustilanteet syntyvät usein virka-ajan ulkopuolella join varalla oleva johtaja tai hänen sijaisensa. Mahdollista virka-apua pyytää lapsen sijainti paikan sosiaalipäivystys laitoksen pyynnöstä. Mikäli lastenkodin tekemän riskinarvioinnin mukaista virka-apua ei saada. Pyritään kuljetusta siirtämään niin että lastenkodista lähtee henkilö paikan päälle selvittämään ja kohtaamaan lapsen.

Tällöin riskiarvio täsmentyy. Tilanteet vaativat viranomaisverkosto työtä, joka on ajoittain haasteellista, mikäli lastenkodin riskiarvioon ei luoteta.

Myös lapsen toivoma ennalta suunnittelemaan kuljetus voi asiakas- ja henkilöstöturvallisuusriski. Vaikka lapsi voi olla hetkellisesti halukas palaamaan lastenkotiin voi hän päihtymyksen ja psyykkisenmielentilan takia olla impulsiivinen ja ennalta arvaamaton. Myös näihin kuljetuksiin valmistaudutaan riskiarvion kautta.

7.5.2 Ateriapalvelut

Outamon lastenkodin ateriapalvelut tuotetaan lastenkodissa. Lastenkoti tuottaa myös Outamon kouluateriapalvelut sopimusperusteisesti Outamon keskuskeittiöllä. Keskuskeittiöllä on ruokapalveluvastaava ja laitosapulainen. Keskuskeittiön sijaisia ovat osastojen laitosapulaiset.

Keskuskeittiöllä on omavalvontasuunnitelma, joka on laadittu 1.9.2023. Lohjan ympäristöterveyspalvelut suorittavat terveystarkastajan toteuttamia Oiva-tarkastuksia keskuskeittiöön säännöllisesti yllätystarkastuksina (viimeisemmät 9.11.2023)

Aamupalat ja iltapalat sekä viikonloppuisin kaikki ateriapalvelut valmistaa hoito- ja kasvatushenkilöstö. Ruokapalveluesimies suunnittelee myös viikonlopun ruokalistan valmistus ohjeineen. Viikonloppuisin myös herkästi toteutetaan lasten omia toiveita.

Peruselintarvikkeet toimitetaan tukusta ja ne toimitetaan lastenkotiin. Täydennettävät elintarvikkeet hankitaan vähittäiskaupasta.

Outamon hoito- ja kasvatushenkilöstöltä, sekä kaikilta laitosapulaisilta vaaditaan hygienia passi.

8 Omavalvonnan seuranta

8.1 Raportointi

Lastenkotitoiminnan asiakas- ja potilasturvallisuutta vaarantavat epäkohtailmoitukset kerätään HaiPro- ja SPro-järjestelmistä ja ne ilmoitetaan omavalvontaraportissa neljä kertaa vuodessa. Lastenkotitoimintaa koskevia kanteluita, muistutuksia sekä aluehallintoviraston ja eduskunnan oikeusasiamiehen selvityspyyntöjä tilastoidaan ja tilastotiedot raportoidaan omavalvontaraportissa. Lastenkotitoiminnan päällikkö raportoi valvovalta viranomaiselta saadut toimenpidevaatimukset ja niiden pohjalta tehdyt korjaustoimet. Lastenkotitoiminnan vaarojen arvioinnit raportoidaan omavalvontaraportissa. Nämä tiedot kerätään säännöllisesti työsuojelupakkiin. Lastensuojelulain mukaiset, lakisäätöisesti voimassa olevat hoito- ja kasvatussuunnitelmat ilmoitetaan omavalvontaraporttiin. Tämä raporttietieto saadaan Apotti-asiakastietojärjestelmästä.

Omavalvontaraportissa raportoidaan kerätty asiakaspalautetieto ja niiden pohjalta tehdyt kehittämistoimenpiteet. Tiedot näihin kerätään vaikuttavuuden arvioinnin koonneista sekä lapsilta kerätyistä asiakaspalautteista. Vaikuttavuuden arviointia tehdään suunnitelmallisesti hoito- ja kasvatusneuvotteluissa ja lasten asiakaspalautteita kerätään säännöllisesti lastenkodeista.

Lastenkotitoiminnan palvelukuvaukset raportoidaan omavalvontaraportissa. Oman ja ostopalvelun palvelukuvaukset ovat yhteneväiset ja ne ovat määritelty kilpailutusasiakirjoissa.

Kirjaamisen auditointien toteutuminen vuoden aikana ilmoitetaan omavalvontaraportissa lastenkotitoiminnan osalta. Lastenkotitoiminnan päällikkö raportoi raportointikauden aikana tehdyt tiedonkulun kehittämiseen liittyvät toimet.

Lastenkotitoiminnan päällikkö raportoi henkilöstön saatavuuden ja pysyvyyden kehittämiseen liittyvät toimet. Omavalvontaraportissa raportoidaan lastensuojelun ammattiryhmäkohtaisen täydennyskoulutusmallin käyttöprosentti lastenkotitoiminnan osalta.

Yhteenvetotaulukko lastenkotitoiminnassa seurattavista ja raportoitavista asioista.

Raportoitava asia	Tietojen keräys	Raportointi
Asiakas- ja potilasturvallisuutta vaarantavat tapahtumat.	HaiPro-järjestelmä	4 kertaa vuodessa.
Epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhat asiakkaan sosiaalihuollon toteuttamisessa.	SPro-järjestelmä	4 kertaa vuodessa.

Kirjaamisen auditoinnin toteutuminen.	Auditointiraportit.	4 kertaa vuodessa.
Voimassa olevien hoito- ja kasvatussuunnitelmat ajantasaisuus.	Apotti.	2 kertaa vuodessa.
Vaikuttavuuden arviot.	Kerätään säännöllisesti lastenkodeissa.	2 kertaa vuodessa.
Lasten asiakaspalaute.	Kerätään säännöllisesti lastenkodeissa.	Säännöllisesti.
Koko lastensuojelu: Kantelut, muistutukset sekä aluehallintoviraston ja eduskunnan oikeusasiamiehen selvityspyynnöt.	Tilastoidaan säännöllisesti.	Seurataan säännöllisesti.
Voimassa oleva vaarojen arviointi.	Työkalupakki.	Varmistetaan lastenkotien johtajilta
Toimet henkilöstön pysyvyyden ja mitoituksen osalta omassa tuotannossa.		Lastenkotitoiminnan päällikkö raportoi toimet raportointikauden osalta.
Tiedonkulun kehittäminen palveluissa.		Lastenkotitoiminnan päällikkö raportoi toimet raportointikauden osalta.
Havainnot ja toimet palvelusta valvovalta viranomaiselta (Avi, Valvira).		Lastenkotitoiminnan päällikkö raportoi havainnot ja toimet.
Palveluiden kriteerit määritelty palveluissa ja ne ovat käytössä.	Palvelukriteerit määritelty kilpailutusasiakirjoiss a.	Lastenkotitoiminnan päällikkö raportoi 4 kertaa vuodessa.
Lastensuojelun ammattiryhmäkohtainen täydennyskoulutusmalli käytössä % yksiköissä.		Lastenkotitoiminnan päällikkö raportoi käytössä olosta ja %-osuudesta.
Oman ja ostopalvelun palvelukuvaukset ovat yhteneväiset.	Palvelukriteerit määritelty kilpailutusasiakirjoiss a.	

Outamon lastenkodissa on sovittu, että esihenkilöt ja heidän varahenkilönsä käyvät vähintään kerran vuodessa ja aina tarvittaessa toiminnan muutostilanteissa yhdessä läpi omavalvontasuunnitelman keskeiset osiot.

8.2 Arkistointi ja viestintä

Omavalvontasuunnitelmat toimitetaan allekirjoitettuna toimialan asiakirjahallintoon. Allekirjoittajat ovat yksikön esihenkilö ja hänestä seuraava esihenkilö.

Outamossa lastenkodin omavalvontasuunnitelma on luettavissa henkilökunnalle lastenkodin sähköisessä kansiossa sekä paperisena versiona jokaisessa toimipisteessä.

Lisäksi omavalvontasuunnitelmista toimitetaan yksi kappale sähköisenä versiona toimialan viestintään, josta suunnitelma laitetaan julkisesti luettavaksi kaupungin verkkosivuille.

8.3 Suunnitelman hyväksyntä

27.9.2024

Marko Munne

Outamon lastenkodin johtajan sijainen

Minna Pitkänen

Lastenkotitoiminnan päällikkö

Helsinki

**Helsingin kaupunki
Sosiaali-, terveys- ja
pelastustoimiala,**

**Sosiaali- ja
terveyspalvelut**

Osoite ja yhteystiedot:

www.hel.fi